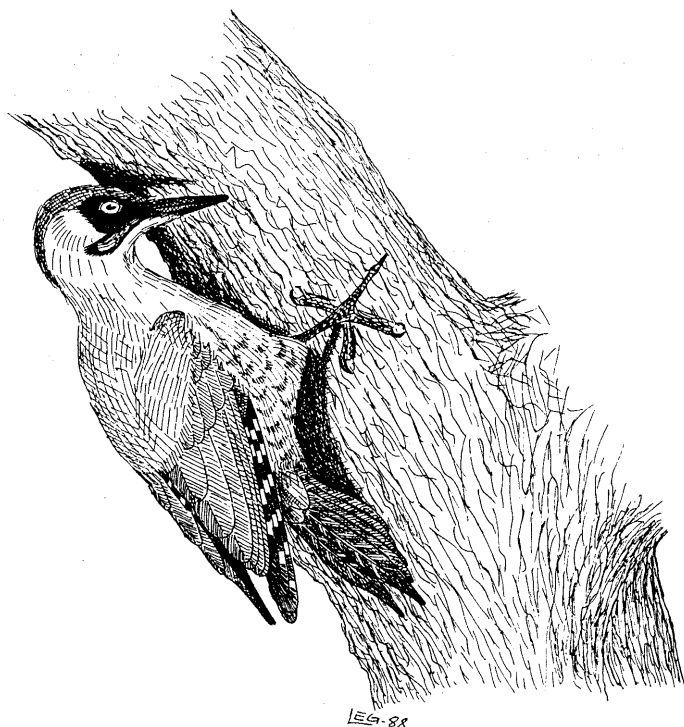

PIPLERKA

Årgang 18 - Nr 1-2 1988

NORSK ORNITOLOGISK FORENING
VEST - AGDER

Forsidetegning: Grønnspett, Leif E. Gabrielsen
Midtsidene: Hettetåke og buskskvett. Foto: Bjørn Vidar Olsson

Aktuelle adresser:

NOF - avd. Vest-Agder
Postboks 4502 Grim
4602 KRISTIANSAND S

Formann: Finn Jørgensen
Sånum
4500 MANDAL

=====

NOF - Kristiansand lokallag
Postboks 4043 Kongsgård
4602 KRISTIANSAND S

Formann: Øyvind Fjeldsgård
Svalåsveien 95
4645 NODELAND

=====

NOF - Mandal lokallag
Postboks 196
4501 MANDAL

Formann: Bernt K. Knutsen
Asalbakken 14
4500 MANDAL

=====

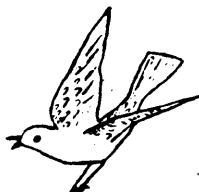
NOF - Lista lokallag
Postboks 171
4561 VANSE

Formann: Kåre Olsen
Brekne
4563 BORHAUG

=====

LRSK - Vest-Agder v/ Leif E. Gabrielsen, Boks 42, 4063 VOLL

=====

Ledern.

Atter en gang er Piplerka kommet på vingene. Redaksjonen beklager forsinkelsen. Unskyldninger skal vi spare dere for, men husk, det er de aktive som produserer stoff, og skal det bli noe må man jo ut i felten. Ut i felten ja, det er det tydelig at V-Agders ornitologer har vært i år. Ser vi i "Siste nytt" spalten i Vår Fuglefauna er det stadig godbiter fra V-Agder. Ringmerkingen har nådd utrolige høyder i fylket, og Mandal Ringmerkingsgruppe har alene merket over 30.000 fugl til nå i år. Totalt i V-Agder er det i 1988 merket over 50.000 fugl før september er omme.

Jeg vil også nevne at jaktproblematikken ser ut til å ha bedret seg i fylket. Men det er fortsatt endel skyting der fugl blir brukt kun til blink. Slik "jakt" er vi dypt skuffet over. Seriøse jegere burde selv fryse ut slike ødeleggende elementer, og vi ville respektere disse i høyere grad.

Til slutt vil jeg rette en takk til Lista lokallag v/ formann Kåre Olsen som har ordnet med hyttesaken i Fuglevika. Som de fleste vet har Lista lokallag fått disponere denne hytta, og fuglefolk fra resten av fylket er ønsket hjertelig velkommen. Det kommer en større reportasje fra "Fuglevika Orn. Stas." i et senere nummer.

Finn Jørgensen

JAN !

Atle Helge Qvale

Etter et lengre opphold fortsetter vi her intervjuerien :
"Fuglegutta på Agder".

"Han fører de fineste merkelistene som kommer inn til Stavanger Museum." "En pertentlig og ryddig person, profesjonell i allt han foretar seg."

Han er nøktern, men likevel full av liv. Et forbilde for mang en ambisiøs ornitolog.-Utsagnene stammer fra forskjellige personer, og er bare noen utav mange som er sagt om ham.

Navnet er Jan Michaelsen, tidligere fagornitolog, tidligere formann i NOF - Vest Agder, tidligere komiteedlem av NNKF og NSKF, tidligere Store Færder - mann og mye, mye mer.

Jan kom som et friskt pust inn i fugleforeninga i Mandal i 1980. Med sine faglige kunnskaper, opplevelsesrike fortid som "fuglemann", sitt behagelige vesen, samt en profesjonell holdning til ornitologi som hobby og vitenskap, betydde han voldsomt mye for foreninga i de to årene han holdt til i Mandal.

Jan er født i Oslo, og de første 7 år på denne jord tilbrakte han også mer eller mindre i hovedstaden. 7 1/2 år gammel flyttet han så til Tønsberg.

Ungdomsårene tilbrakte altså Jan i Tønsberg, hvor han sleit skolebenken gjennom 7-årig folkeskole, siden realskolen, før han til slutt endte på gymnaset.

Etter gymnaset tok Jan en del småjobber før han et år senere gikk inn i militæret.

Så, etter endt militærtjeneste bar det rett til universitetet i Oslo, hvor han begynte å studere biologi. Studiet var først og fremst rettet på zoologi, men han tok også en del botanikk og kjemi (han har lektorkompetanse i kjemi). Jan begynte i denne tiden så smått å jobbe på forskjellige avdelinger på Zoologisk Museum.

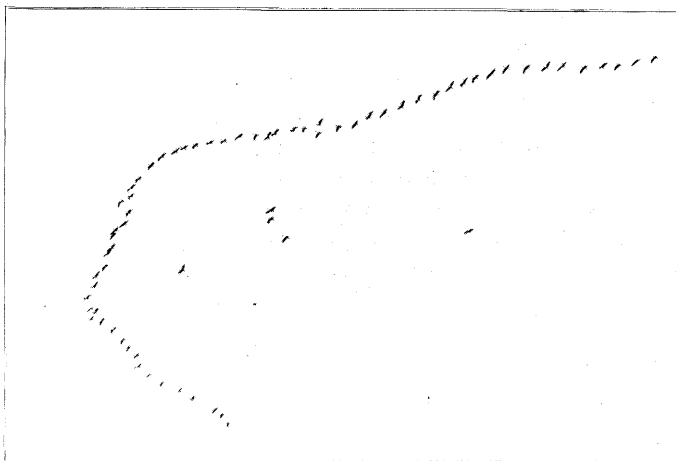
Jan begynte også på hovedfag, men fullførte aldri da jobben på muséet etterhvert tok overhånd, - og etter 5 år på universitetet sluttet han.

Jan fortsatte å jobbe, og var tilknyttet muséet i en del år etterpå. Han hadde bl.a. et to og et halvt års engasjement i forbindelse med fly-fugl problematikken, hvor han dro rundt til forskjellige flyplasser i landet som var utsatt for kollisjon mellom fugl og fly. I denne perioden var Jan utsatt for en alvorlig bilulykke som satte ham utenfor i nesten et helt år.

Jan har også hatt flere skriftelige publikasjoner gjennom sin mest aktive ornitologiske periode: Foruten en rekke artikler i Sterna (det tidligere nasjonale fugletidsskrift) og noen NSKF rapporter i Vår Fuglefauna, var han medforfatter av "Norges Fugleliv"- Det Beste's forlag, og "Cappelens dyreleksikon". Han var også forfatter av et par barnebøker i serien "Vi ser på dyr". Dessuten sto han og hans gode venn Gunnar Lid for den norske utgaven av "Fuglene og deres adferd" v/Donald Broom. Ellers husker kanskje noen av leserne "Ukens fugl" som gikk på NRK for en god del år tilbake. Der sto Jan for 3-4 av innslagene.

- Vi får la Jan slippe til, og åpner intervjuet med å spørre hvordan fugleinteressen hans egentlig ble vekket:

- "Tja....., da jeg flyttet til Tønsberg fikk jeg Ragnar Syvertsen som nærmeste nabo. Og da jeg begynte på gymnaset kom jeg inn i en kameratflokk med naturinteresserte, bestående av bl.a. Ragnar, Håkon Baust Hansen, min bror Ulf Michaelsen og en Tore Gunnarsen. Dette var jo på begynnelsen av 60-tallet, og fra begynnelsen var naturinteressen mer altomfattende. - Vi gikk i skog og mark, og studerte stort sett alt som var levende. Men etterhvert ble interessen rettet mer og mer mot fugl, og med kjente fuglelokaliteter som Presterødkilen og Ilene i nærmiljøet, var i grunn den store fugleinteressen sikret.

Jen var med og startet trekkfugltellinger på Store Færder.
Her gåsetrekk. Foto: Bjørn Vidar Olsson.

- Man kan vel altså si at det var kameratene som dro meg igang. Jeg ble ikke "skikkelig" fuglemann før i 16-17 års alderen, og meldte meg da inn i NOF (i 1962)."

Du var jo også med på å starte de ornitologiske undersøkelsene på Store Færder på begynnelsen av 60-tallet. Hvordan gikk det til?

- "Det begynte egentlig med at de to kjente ornitologene Magnar Norderhaug og Tore Larsen lå på Store Færder påsken 62. De fant området såpass interessant at de syntes det burde følges opp. - Så vi gutta i Tønsberg fikk nærmest i oppgave å følge opp trekk-tellingene.

Så, påskene 63, 64 og 65 tilbrakte jeg på Store Færder for å kartlegge trekket. Påsken 66 var det også bemanning der ute, men da var jeg i militæret, så den sesongen (?) gikk jeg glipp av. Ja det høre kanskje rart ut at vi ikke var der ute på høsten, men en skal huske på at dette var i trekkforskningens barndom, og svært lite var kjent om fugletrekket her til lands, så det fallt oss nærmest ikke inn å foreta trekkstudier der om høsten de første årene.

Undersøkelsene på Store Færder kom etterhvert inn i fastere former, og jeg dro til Oslo for å studere. Der ble jeg kjent med Gunnar Lid-

- og ble med ham en del turer til Akerøya i studietiden. Akerøya ligger på den andre siden av Oslofjorden, og årene 66-68 var jeg mest der. Men fra 68 ble det mer og mer Store Færder igjen.
- Jeg hadde mange fine år der!"

Du er vel nesten ringmerker fremfor noe annet Jan, hvorfor det?

- "Ja ringmerkingen ligger mitt hjerte nær! Jeg hadde muligheten til å få være med på ringmerking i ungdomsårene, og ble skikkelig bitt av basillen da.

Grunnen til at jeg synes om ringmerkingen, ligger vel fortsatt litt i spenningsmomentet - hva er det som henger i neste nett? Det tilfredstiller jo jakt-instinkt litt også. Ellers er det også veldig viktig at jeg har hatt muligheten for å følge det opp. Du gjør jo også en innsats for vitenskapen."

Hva synes du om organiseringen av ringmerkingen i dag?

- "Jeg er jo glad for at det endelig er blitt én sentral da. Men ellers synes jeg det er lite effektivt. Jeg synes bl.a. at det er for dårlig tilbagemelding og kontakt mellom ringmerkeren og ringmerkingssentralen. Og det er det jo sentralen som bør følge opp. Men vi får håpe på bedre tider når den nye sentralen forhåpentligvis kommer inn i ordnede former."

Du har hatt en del verv innen NOF opp gjennom årene. Kunne du raskt nevne noen av dem for våre lesere ?

(Han klør seg på hodet, og tenker...)

- "Ja., det var det da. Jeg har jo vært med på å "reorganisere" NNKF (Norsk Navnekomite for Fugl) sammen med Viggo Ree (som forøvrig er en nær venn av Jan) på 70- tallet. - Var også med i NSKF i en del år.

Hadde vel også et styreverv i NOF-sentralt en gang ? Varamann - tror jeg. Ellers var jeg jo formann for NOF-Vest Agder i et par år!"

Du har jo reist en del rundt for å kikke på på fugl. Kunne du nevne noen av turene :

- "Ja, det er spennende å reise rundt litt for å se på fugl synes jeg. - Den første utenlandsturen jeg hadde gikk til Falsterbo i Sverige (1964), som jo er en kjent trekklokalitet, spesielt for rovfugl. Hadde også noen dager på Ottenby fuglestasjon på samme turen. Senere har jeg hatt flere turer til disse trakter. Husker bl.a. at jeg traff Svein Haftorn på en av disse turene til Skåne.

- Jeg har også hatt to turer til Tyrkia. Den ene turen gikk til Bosporus-stredet for bl.a. å se på rovfugl- og storketrekket der. Jeg hadde også en tur i indre deler av Tyrkia sammen med noen venner.

En tur jeg gjorde sammen med to kamerater gikk gjennom Spania, over til Marokko, og videre nesten helt ned til tidligere Spansk Sahara.

De turene som kanskje har gjort mest inntrykk på meg, er de turene jeg har hatt til Gambia, hvor jeg har vært hele fire ganger. Flere av turene har vært i NOF-regi.

Flod-turene oppover Gambia-floden er vel kanskje de fineste turene jeg har hatt. Ellers har jeg også besøkt Sri Lanka, Mallorca og Svalbard for å se på fugl."

Vi prøver så et par av de tidligere gjenganger-spørsmålene:
Jan, har du noen favorittfugl!?

-" Ja faktisk, så har jeg det. -Min favorittfugl må bli gulsangeren!
Jeg har merket en god del av denne arten, spesielt på "færder" opp gjennom årene, og har etterhvert fått et "nært" forhold til denne fuglen. Hvorfor den er min "favorittfugl" skyldes flere

Jan har vært på flere fugleturer. Bl.a. til Marokko, hvor dette bildet er tatt.

Foto : Atle H. Qvale

-ting: Av utseende synes jeg fuglen er pen. Den er spesiell i forhold til en del av de andre sangerne. Det har noe med dens bygning og elegante linjer å gjøre. Det er også en spesiell "konsistens" på den som gjør at det er "noe ekstra" å holde den i hånden. Den har jo også en fin frisk sang. Dessuten er arten meget interessant vitenskapelig, da overvintringsområdet for arten i stor grad er ukjent. Det finnes ikke et eneste norsk gjenfunn fra mulig overvintringssted for arten, etter det jeg vet."

Gulsangeren - Jan's favoritt-fugl. Tegning: Leif.

Hva er din største opplevelse angående fugl til nå ?

- "Hmm , det var ikke så enkelt å ta på sparket ! (Det blir en lengre tenkepause).

- Det å få sett alpejernspurv som ny art for Norge på Store Færder den 2. juni 1974 står fortsatt sterkt i minnet.

Høsttrekket av rovfugl og stork over Bosporus-stredet var også en imponerende opplevelse.

Ellers er aftenstemningen fra en flodbåt oppover Gambiafloden, med alle de lukter og lyder som hører til, en opplevelse jeg aldri vil glemme."

Som medlem av NNKF var du jo midt oppe i debatten i 1979 om navnet til den nåhetende svarhvitfluesnapper (*Ficedula hypoleuca*).

Du var jo sterkt for navnet hagefluesnapper, har du noen kommentarer angående denne episoden:

(Jan's kone Eldri kommer med et latterutbrudd!)

- "La meg først få nevne at jeg har bøyd meg for den avgjørelsen som den gang ble tatt! ("Det tok noen år !" - kommentaren kommer fra Eldri).

Når så det er sagt, kan jeg godt komme med mine argumenter fra den gang!: For det første gikk jo komiteén (NNKF) inn for navnet hagefluesnapper, og jeg valgte å være lojal mot det standpunkt som ble tatt da, og syntes da også at navnet hagefluesnapper var den beste løsningen.

Dersom en leser gjennom artslistene i forskjellig litteratur vil man legge merke til at det tungvinte navnet svarhvitfluesnapper (puh!) ofte forkortes (f.eks.: sv.hv.fl.sn.) grunnet sin lengde, noe jeg prinsippielt mener er helt galt ! Et egenavn bør ikke

-forkortes !

Dessuten er det jo bare hannene som er svart-hvite, og det att-påtil ikke hele året en gang. Og i disse likestillingstider, så er jo det lite passende. - Også tar navnet så stor plass i ringmerkingsboka ! (Psst! Stryk det siste!)

Etter et noe opphetende spørsmål, går vi nå over på miljø-problematikk:

Har du noen meninger angående den store algekatastrofen vi opplevde langs sørlandskysten sist sommer?

- "Jeg tror dessverre algene bare var en "vekker".

Det er jo ikke annet å si, enn at det hele er sjokkerende og bekymringsfullt ! - Jeg synes også det er ganske betegnende at myndighetene og media den første tiden kun tenkte på de økonomiske konsekvenser det ville få for de rammede oppdrettsanleggene langs kysten. Det gikk jo mange dager før dyrelivet i havet, og også fuglene, ble brakt inn i bildet.

Det var jo dér man virkelig kunne snakke om katastrofe."

Har du noen råd om hvilke mål vi bør mot i Vest Agder og NOF-sentralt?

- "Jeg synes den linjen Bjørn Frantzen, leder i NOF, har lagt seg på-

Sats på sjøfuglene , mener Jan!

Foto: Bjørn V. Olsson

-, er riktig. Det å konsentrere seg om sjøfuglene og problematikken rundt dette, tror jeg er veien å gå.

Det samme kan i grunn sies for Vest Agder's del også. Aktiviteten bør konsentreres på sjøfugl og forvaltningen av disse, da vi vil oppleve et stadig økende press på denne fuglegruppen. Her er det viktig å være "føre var", og opparbeide seg et referansemateriale for seinere bruk."

Jeg vet jo også, at du har en del andre interesser og hobbyer utenom fugl. Kan du fortelle litt om det ?

-" Ja, jeg har jo meget stor glede av sjøen. Jeg liker godt å fiske, og å drive fangst med åleruser, teiner og garn. Det er min form for avstressing.

Er også interessert i marinbiologi, spesielt krabber. Drev også en del med frimerker før, men jeg har ikke hatt tid til å følge opp der.

Jeg må også få sagt at familien nok er den største "hobbyen" for tiden."

Til slutt Jan! Har du noen gode råd til fugleinteresserte "nybegynnere" ?

-" Hmm , det var ikke lett å ta i farten..... .

Det å være mye ute i "felten" for å få felterfaring er viktig. Slik at du kan få prøvd ut det du har lest i litteraturen.

Jeg synes også det er viktig å være nøktern overfor det man ser. -Prøve å få notert ned kjennetegn så raskt som mulig, og å være nøye med å ikke få med mer enn man egentlig ser.

Slik bygger man opp en kritisk sans.

Som en slags konklusjon bør enhver sende inn (til LRSK/NSKF) en observasjon som en ikke er hundre prosent sikker på. Fuglen må allikevel være sett så godt at det er mulig å artsbestemme den."

Jan har nå trukket seg tilbake fra de "fremste rekker", for å dyrke familielivet sammen med kona Eldri og sønnen Lasse.

Han bor nå i Høvåg noen hundre meter over i Aust Agder fylke, hvor han bedriver sine hobbyer ornitologi og fiske, i nærmiljøet. Jan er glad for en "liten fugleprat" innimellom, så du er sikkert velkommen til en kopp kaffe!

Vi takker Jan for at han ville stille opp !

SALMONELLA-UTBRUDD VINTEREN 87/88
Av Eldar Wrånes

På ettervinteren 1987/88 ble det observert enkelte syke/døde småfugl ved fuglebrettene flere steder på Sørlandet.

Også dagspressen meldte om fugledød, bl.a. på Østlandet og i vårt nabofylke i øst.

Undertegnede har vinterforet småfugl i Randesund i en årrekke, men aldri opplevd maken til fugledød som denne vinteren. Av 10-15 dompapper som daglig holdt seg ved foringsplassen omkom minst 5 og av ca. 50 grønnfinker ble det funnet 3-4 døde. Det ble også funnet 2 døde grønnsisik og 1 gråsisik. Grønnsisiken var forresten en hyppig gjest på foringsplassen denne vinteren. Neppe alle døde fugler blir funnet.

I en periode på noen få dager før fuglene kreperte, viste de svært passiv atferd. De ble tamme, satt gjerne med oppbruste fjær og virket nokså sløve.

Det ble tatt kontakt med Gjermund Bøe ved Næringsmiddelkontrollen i Kristiansand. Han viste interesse for saken og undersøkte to dompapper, en grønnsisik og en gråsisik. Det ble fastslått salmonellainfeksjoner i alle 4 fuglene.

Prøvene ble siden videresendt til Veterinærinstituttet i Oslo for typebestemmelse. Alle 4 prøvene viste Salmonella typhi-murium var. copenhagen.

Fire prøver av solsikkefrø, som det ble foret med, ble også undersøkt ved Næringsmiddelkontrollen. Ingen av prøvene viste spor av salmonella.

I Sverige er det tidligere foretatt en lang rekke analyser av fuglefor på steder med salmonella-utbrudd. Samtlige prøver har vært negative; salmonella er ikke påvist i foret. (Hurvell & Jerving 1974).

Etter en artikkel i Fædrelandsvennen om salmonella-epidemien, meldte flere personer fra om lignende episoder andre steder på Sørlandet.

Ovin Udø ved Kristiansand museum fortalte at en tidligere vintre ikke har hatt så mange oppringninger om død småfugl som i år.

Under NOF-Vest-Agders årsmøte i Mandal, ble det foretatt en rundspørring blant de fremmøtte medlemmene for å klargjøre salmonella-epidemiens utbredelse i Vest-Agder. De fleste medlemmene hadde i vinterens løp observert fugl med "salmonella-adferd". Resultatene fra denne "medlems-gallupen" er gjengitt i tabellen. (etter litteraturlisten).

Den ujevne fordelingen kommunevis gjenspeiler nok snarere den ornitologiske aktivitet og observasjonsiver enn forholdet infiserte fugler i de ulike strøk.

Det skal imidlertid tilføyes at fra Flekkefjord opplyser P.Ø. Grimsby at han kun har funnet en død dompapp - selv med jevn foring hele vinteren.

Hva er salmonella?

Salmonella er en bakterislekt med et enormt antall ulike varianter, ca. 1700 ulike serotyper, og forårsaker infeksjonssykdommer i dyreriket - ofte med dødelig utgang. Spredningen av bakterien skjer gjennom mat som er tilgriset med infisert avføring.

Blant småfuglene er det visse arter som særlig rammes, og de mest utsatte synes å være dompapp og grønnfink, men også grå- og grønnsisik smittes hyppig. Også andre arter er mottagelige.

Symptomene viser seg som nevnt ved apatisk atferd, og fuglen bruser opp fjærdrakten og virker svakelig. Infeksjonen fører til vevsdød i bl.a. milt og lever samt spiserør.

Salmonellatypen som angriper finkefugl synes å være mindre farlig for pattedyr. Det er imidlertid kjent at barn som har håndtert salmonella-døde fugler er blitt syke. (Borg -78).

Smitteveier

Trolig har vi en permanent, latent smitte i småfuglbestanden hele året. Under vanlige forhold vil ikke salmonellaførende fuglers ekskrementer tilgrise matforrådene og smittefaren blir derfor minimal.

Ved vinterforing samles mye fugl på ett sted og ved foring på bakken eller større fuglebrett vil avføringen lett havne i matfatet. Mildvær og kanskje regn vil under slike forhold skape nærmest optimale forhold for salmonella-spredning. Matfatet kan i verste fall bli en "suppe" av ekskrementer ibakt en skikkelig salmonellakultur.

Småfuglenes forskjellige måter å spise på kan være avgjørende for spredning av smitten.

Grønnfink og dompapp sitter midt i frøhaugen og spiser flere frø etter hverandre mens avføringen havner samme sted. Meisene henter enkeltfrø og flyr bort i et tre/buske for å spise frøet. Denne adferdsforskjellen gjør nok meisene mindre utsatt for smitte. Dessuten har meisene et langt mere variert kosthold enn de rene frøeterne, noe som nok vil gi dem mindre doser med salmonellabakterier. (Hurvell & Jerving 1974).

Ved lavere temperaturer fryser ekskrementene og salmonellaens spredningsmuligheter reduseres noe. Videre vil snøfall kunne dekke infiserte ekskrementer.

Den milde vinteren har muligens vært en viktig medvirkning til salmonella-utbruddet i vinter.

Også hos måker er det kjent at større individansamlinger, f.eks. på søppelplasser, kan føre til effektiv salmonella-smitte. (Bøe 1980, Parssinen 1980).

Det er en kjent sak at salmonellaepidemier blant småfugl stort sett bare forekommer i tilknytning til foringsplasser vinterstid. Ved å tenke nøye gjennom hvordan foringen foregår og være seg bevisst salmonellaens spredningsmåte, kan vi redusere spredningsmulighetene sterkt. Salmonellaens spredningsmuligheter vil sikkert reduseres betydelig dersom en går over fra å fore på brett eller bakken til foringsautomater. Automatene må være av en type som tvinger fuglene til å slippe ekskrementene utenfor selve matfatet - og slike automater er enkle å lage selv.

Borg, Karl (1978):
Vilt sykdommer
Landbruksforlaget, Oslo 215 pp

Bøe, Gjermund (1980):
Salmonellafrekvensen i måker på Grønmo søppelplass i Oslo.
Viltrapport 10. DVF.

Parssinen, Irmeli (1980):
Salmonella infection in herring gulls Larus argentatus
scavenging at the Turku Refuse Tip, SW Finland.
Viltrapport 10. DVF

Hurvell, B. & Jerving (1974):
Infektion med salmonella Typhi-murium hos vilda småfåglar i Sverige.
Nord. Vet.-Med., 26, 392 - 399.

	KRISTIANSD	SØGNE	MANDAL	LINDESNES	FARSUND	FLEKKEFJORD
Dompapp	6		49			1 56
Grønnfink	3		15	2		20
Grønnsisik	1		48		15	64
Gråsisik	1			1	1	3
Bjørkefink			2			2
Kjøttmeis		2	1			3
	11	2	115	3	16	1 148

Antall "salmonella-døde" fugler som er registrert
i Vest-Agders kystkommuner vinteren 1987/88.

Grønnsisik (over) og dompap (under) var de to artene som ble hardest rammet under salmonellaepidemien vinteren 1987/88.
Foto: Ole Aa. Brattfjord (grønnsisik) og Geir Hundstad (dompaper).

ARTSLISTE FOR FLEKKEFJORD KOMMUNE

Per Ø. Grimsby

Også Flekkefjord følger Mandal lokallags eksempel. De aller fleste opplysningene er hentet fra vårt eget kartotek (Grimsbybrødrene + Eivind Schiander). Bare et fåtall obs. har vært å oppdrive i Haftorns "Norges fugler".

Fugleregistreringer fra vår side ("Grimsbybrødrene") startet med nedskrivninger i 1975/76, og har etter dette fortsatt med bare økende interesse. De senere årene, siden 1985, har vi bl.a. drevet med trekkstudier ute ved havet, og dette har tilført artslista mange nye arter.

De symbolene som er benyttet er følgende:

+ - under 5 observasjoner.	S - sjelden (5-20 obs.)
R - regelmessig	V - vanlig

Symboler for hekking:

h - sjelden	H - regelmessig	HH - vanlig
-------------	-----------------	-------------

Vurderingen av symbolene for hver enkelt art er utført av Svein, Kjell, Geir, Atle, Per Ø. Grimsby og Eivind Schiander. De samme personene står også for det aller meste av observasjonene etter 1976.

Artsliste

Smålom Rh	Gråhegre VH	Krikkand RH
Storlom RH	Kanadagås VH	Snadderand +
Islom S	Hvitkinngås +	Brunnakke Vh
Gulnebbloom +	Ringgås S	Stjertand +
Dvergdykker R	Grågås V	Skjeand +
Horndykker R	Sædgås S	Taffeland S
Gråstrupekykker S	Kortnebbgås S-R	Toppand R
Toppdykker S	Dverggås +	Bergand S
Havlire S	Stripegås (B) +	Ærfugl VH
Grålire +	Knoppsvane S	Praktærfugl +
Havhest R	Sangsvane R	Svartand V
Havsule V	Dvergsvane +	Sjøorre R
Storskarv V	Gravand Rh	Havelle V
Toppskarv R	Stokkand VHH	Kvinand VH

Lappfiskand R	Gråmåke VHH	Nøttekråke Rh
Siland VH	Grønnlandsmåke +	Kaie Rh
Laksand V	Polarmåke S	Kornkråke R
Havørn +	Svartbak VHH	Kråke VHH
Fiskeørn S(h)	Fiskemåke VHH	- Svartkråke R
Hønsøhauk Rh	Krykkje V	Ravn VHH
Spurvehauk VH	Splitterne +	Sidensvans R
Fjellvåk Rh	Makrellterne VHH	Fossekal Vh
Musvåk RH	Rødnebbterne Rh	Gjerdessmett VH
Vepsevåk +	Alkekonge R	Jernspurv VHH
Kongeørn R	Alke R	Sivsanger Sh
Myrhauk Rh	Lomvi V	Rørsanger R
Sivhauk S	Polarlomvi +	Gulsanger Rh
Jaktfalk S	Lunde +	Hagesanger VHH
Vandrefalk R	Teist +	Munk VHH
Lerkefalk S	Bydue VHH	Tornsanger VHH
Dvergfall Rh	Ringdue VHH	Møller Rh
Tårnfalk Vh	Skogdue Rh	Løvsanger VHH
Lirype Rh	Tyrkerdue VH	Gransanger VH
Fjellrype +	Turteldue +	Gulbrynsanger S
Orrfugl VHH	Gjøk Vh	Bøksanger RH
Storfugl VH	Hubro Sh	Fuglekonge VHH
Jerpe +	Hornugle Sh	Sv.hv.fluesnapper VHH
Fasan +	Jordugle Rh	Gråfluesnapper VHH
Trane S	Perlaugle Rh	Buskskvett VHH
Vannrikse R	Haukugle S	Steinskvett VHH
Sivhøne R	Spurveugle Sh	Svartrødstjert +
Sothøne R	Kattugle VH	Rødstjert Rh
Tjeld VH	Tårnseiler VHH	Rødstrupe VHH
Sandlo S	Isfugl +	Blåstrupe Sh
Dverglo +	Hærfugl +	Gråtrost VHH
Heilo Rh	Vendehals VH	Ringtrost RH
Vipe VH	Grønnspett VH	Svarttrost VHH
Steinvender +	Gråspett Rh	Rødvingetrost VHH
Dvergsnipe +	Svartspett Rh	Måltrost VHH
Sandløper +	Tretåspett Sh	Duetrost Rh
Fjæreplytt +	Flaggspett VH	Stjertmeis RH
Myrsnipe R	Hvittryggspett RH	Løvmeis RH
Polarsnipe S	Dvergspett RH	Granmeis VHH
Brushane S	Sandsvale VHH	Toppmeis RH
Sotsnipe +	Låvesvale VHH	Svartmeis VH
Rødstilk RH	Taksvale VHH	Blåmeis VHH
Gluttsnipe R	Fjellerke +	Kjøttmeis VHH
Skogsnipe Rh	Topplerke +	Spettmeis VHH
Grønnstilk Rh	Trelerke +	Trekryper VH
Strandsnipe VHH	Sanglerke VH	Gråspurv VHH
Lappspove S	Trepiplerke VHH	Pilfink S
Storspove R	Heipiplerke VHH	Bokfink VHH
Småspove R	Lappiplerke +	Bjørkefink VHH
Rugde VH	Skjærpiplerke VH	Grønnfink VH
Dobbeltekkasin +	Markpiplerke +	Grønnsisik VH
Enkeltekkasin Rh	Gulerle R	Stillits S
Kvarttekkasin +	Vintererle S	Bergirisk VH
Svømmesnipe +	Linerle VHH	Tornirisk Rh
Storjo R	- Svartryggerle +	Gråsisik VH
Tyvjo R	Varsler R	- liten gråsisik S
Polarjo +	Tørnskate VH	Polarsisik S
Sabinemåke +	Stør VHH	Rosenfink +
Hettemåke Vh	Nøtteskrike VH	Konglebit S
Sildemåke Vh	Skjære VHH	Grankorsnebb VH

Furukorsnebb Rh
Båndkorsnebb +
Dompap VH

Kjørnebitar Rh
Gulspurv VH
Sivspurv VHM

Lappspurv R
Snøspurv R

Pr. 31.12.87 er antall observerte arter kommet opp i 227 arter + 3 underarter (svartryggerle, svartkråke og liten gråsisik). Dessuten er 2 arter til vurdering i NSKF. Når det gjelder hekking er det blitt registrert 122 arter innen kommunen.

Kommentarer til artslista

Gulnebbblom: 1 ind. Kirkehavn, Hidra 15.01.84.

Grålire: 1 ind. Roligheten, Åna Sira 15.09.85. 1 ind. s.s. 21.09.86.

Hvitkinngås: 3 ind. Skarpenes, Åna Sira 17.10.86.

Dverggås: 1 ind. skutt Andabeløy trolig våren -80 (merket Svalbard samme år).

Stripegås: 1 ind. Flekkefjord havn 27-28.09.83. (forsøksfugl fra Oberbayern, V-Tyskland).

Dvergsvane: 1 ind. Skarpenes 02.04.85 og 14.04.85.

Snadderand: 1 ind. Selura 04.09.83.

Stjertand: 1 hann Løgene 14.01.78. og 1 par Skarpenes 14.04.

Skjeand: 1 par Løgene 30.10.79, 4 ind. Flekkefjord havn 05.11.79, 1 hann Lafjorden 09.10.83 og 1 hunn/juv. Dragøy 08.08.86.

Praktærfugl: 1 hunnfarget ind. Rasvåg, Hidra 08.02.87.

Havørn: 1 juv. Skarpenes 02.11.86, 2 juv. s.s. 16.11.86, 1 juv/subad Skarpenes 23.11 og 1 juv. s.s. 10.03.88

Fiskeørn: mulig hekking. 1 ind. med tilhold Fjellse - Kvanvikomr. 11.05 - 03.06.81.

Vepsevåk: 1 ad. hann Skarpenes 05.10.86. 1 ind. Mønstermyr, Kvanvik 14.08.87.

Jerpe: 1 hann skutt ved Flekkefjord 01.01.1905, 5-6 ind. med tilhold Austad 1970-72.

Dverglo: 1 meget aggressivt par viste hekkeoppførsel ved Kjeldåsvann 30.05.82. Ble ikke obs. ved et senere besøk.

Steinvender: 1 ind. Kirkehavn, Hidra 18.09.83.

Dvergsnipe: 2 ind. Sandevann ved Homme 09.09.78, 1 ind. Flekkefjord by 10.09.78 og 1 ind. Skarpenes 06.08.87.

Sandløper: 4 ind. Skarpenes 06.08.87.

Fjæreplytt: 2 ind. Roligheten 11.01.86.

Sotsnipe: 1 ind. Raudlivann ved Flekkefjord 12.08.80, 1 juv.
Roligheten 07.08.85 og 1 ad. s.s. 01.08.86.

Grønnstilk: 1 par hekket Sandevann, Gyland -79,-82,-83,-84 og -87.

Dobbeltbekkasin: 1 ind. Kongevollvann, Gyland 09.05.87.

Kvartbekkasin: 1 ind. Løgene 07.04.85, 1 ind. Skarpenes 11.10.87.

Svømmesnipe: 1 hann Hommeelva 29.05.76.

Polarjo: 1 ind. (mørk form) Skarpenes 11.05.86.

Sabinemåke: 2 juv. Roligheten 22.08.85, 1 juv. s.s. 17.10.87.

Grønlandsmåke: 1 juv. Abernes 10.02 - 17.03.85 og 1 juv.
Kirkehavn 19.01.86.

Splitterne: 1 ind. Skarpenes 27.07.85.

Polarlomvi: 1 ind. Abernes 22.12.85.

Lunde: 1 ad. Roligheten 25.03 og 1 ind. Skarpenes 30.04.

Teist: 1 ind. Stolsfjorden 26.09.83, 1 ind. Kirkehavn 30.10.83
og 1 ind. Sandebukta 25.11.84.

Turteldue: 1 ind. Austad 09-25.05.83, 1 ind. s.s. 12.05.86
og 2 ind. Dragøy 18.05.87.

Isfugl: 1 ind. Skarpenes 24.10.87.

Hørfugl: 1 avmagret ind. Bokstad, Hidra Okt.-81, 1 ind.
Flikkeid 13-14.10.83.

Fjellerke: 1 juv. Simonskjerka, Tjersland 13.09.79 og 2 ind.
Skarpenes 04.10.85.

Trølerke: 1 ind. Roligheten 08.02.87.

Lappiplerke: 1 ind. Homme 01.09.79.

Mørkpiplerke: 1 ind. Flekkefjord 02.02.1939.

Svartryggerle: 1 ind. Gyland 08.05.82, 1 ind. Austad 27.04.83
og 2 ind. Skarpenes 04.10.86.

Svartrødstjert: 1 hunn Berrefjord, Åna Sira 28.03.87 og 1 hann
Skarpenes 01.04.87.

Rosenfink: 2 hanner + 2 hunner Tjersvåg 23.09.82, 1 syngende
hann Rasvåg, Hidra 03.07.85.

Båndkorsnebb: 2 ind. Mønstermyr, Kvanvik 22.08.84. 1 ad. hann
Austad 22.09.86 og 1 hunn/juv. Skarpenes 12.08.87.

Forfatters adresse: Per Ø. Grimsby
Austad
4400 Flekkefjord

Tlf: 043 - 22409

ARTSLISTE FOR FARSUND KOMMUNE

Nils Helge Lorentzen

Etter å ha sett at det er blitt laget artslister for flere av kommunene i V-Agder fant jeg det på tide å komme med en også for Farsund Kommune.

Da det er noe vanskelig å få en fullgod oversikt over observasjonene i kommunen, da serlig de eldre, har jeg valgt å la lista tale for seg. Det meste er jo publisert i LRSK-rapporter i Piplerka tidligere. Så kommer jeg igjen i en senere rapport og tar opp nye arter/hekkearter som til da måtte være dukket opp.

Det er pr. 31.12.87 observert 293 arter + 4 "B-liste arter (det vil si fugler som antas ikke å ha opptrådt spontant i Norge, f.eks. fugler rømt fra fangenskap) i kommunen, noe man jo må regne som svært akseptabelt.

Følgende symboler er benyttet:

+	= 1-5 obsevasjoner	H	= hekker regelmessig
S	= sjelden, 5-20 obs.	HH	= hekker vanlig
R	= regelmessig	(B)	= art på B-listen
V	= vanlig	(h)	= hekket tidligere
h	= hekker sjeldent		

Smålom V	Sædgås R	Brilleand +
Storlom V	Kortnebbgås V	Sjørre V
Islom V	Tundragås R	Kvinand Vh
Gulnebbblom S	Dverggås +	Lappfiskand R
Dvergdykker V	Grågås VH	Siland VHH
Toppdykker VH	Stripegås (B)+	Laksand V
Gråstrupedykker R	Kanadagås VH	Vepsevåk R
Horndykker V	Hvitkinngås R	Svartglente +h
Havhest V	Ringgås R	Glente S
Storlire +	Rustand +	Havørn S
Grålire +	Gravand VHH	Sivhauk VH
Havlire +	Mandarinand +	Myrhauk V
Havsvale +	Brunnakke VHH	Steppehauk +
Stormsvale +	Snadderand R	Enghauk +
Havsole V	Krikkand VHH	Hønsehauk VH
Storskarv V	Stokkand VHH	Spurvehauk VH
Toppskarv R	Stjertand R	Musvåk VH
Rørdrum +	Knekkand R	Fjellvåk V
Natthegre +	Skjeand R	Kongeørn R
Egretthegre +	Taffeland V	Fiskeørn R
Gråhegre V	Ringand +	Tårnfalk V
Stork S	Toppand Vh	Aftenfalk +
Skjestork +	Bergand V	Dvergfalk V
Flamingo (B)+	Ærfugl VHH	Lerkefalk S
Knoppsvane Vh	Stellerand +	Jaktfalk R
Dvergsvane S	Havelle V	Vandrefalk V
Sangsvane V	Svartand V	Tartarfalk (B)+

Lirype S	Dvergmåke S	Taksvale VHH
Orrfugl VH	Sabinemåke +	Tartarpiplerke S
Storfugl S	Hettemåke VHH	Markpiplerke +
Rapphøne +	Fiskemåke VHH	Trepipplerke VHH
Vaktel R	Sildemåke VHH	Heipiplerke VHH
Fasan S	Gråmåke VHH	Lapppiplerke R
Vannrikse Vh	Grønlandsmåke R	Skjærpipplerke VHH
Myrrikse R	Polarmåke R	Gulerle Vh
Åkerrikse Rh	Svartbak VHH	Vintererle R
Sivhøne Vh	Krykkje V	Linerle VHH
Sothøne Vh	Rovterne +	Sidenssvans V
Trane R	Splitterne Rh	Fossefall Vh
Tjeld VHH	Makrellterne VHH	Gjerdessmette VHH
Avosett S	Rødnebbterne Vh	Jernspurv VHH
Brakksvale +	Dvergterne +	Rødstrupe VHH
Dverglo S	Svartterne +	Nattergal S
Sandlo VHH	Lomvi V	Sørnattergal +
Hvitbrystlo +	Polarlomvi +	Blåstrupe R
Boltit R	Alke V	Svarttrødstjert R
Ørkenlo +	Teist V	Rødstjert Vh
Kanadalo +	Alkekonge V	Buskskvett VHH
Heilo Vh	Lunde R	Svartstrupe S(h)
Tundralo V	Steppehøne +	Steinskvett VHH
Vipe VHH	Bydue VHH	Ringtrost R
Polarsnipe V	Skogdue R	Svarttrost VHH
Sandløper V	Ringdue VHH	Gråtrost VHH
Dvergsnipe V	Tyrkerdue Vh	Måltrost VHH
Temmincksnipe R	Turteldue R	Røddvingetrost VHH
Bonapartesnipe +	Gjøk VHH	Duetrost R
Tundrasnipe V	Hubro R	Gresshoppesanger Rh
Fjæreplytt R	Haukugle S	Sumpsanger +
Myrsnipe Vh	Spurveugle R	Sivsanger VHH
Fjellmyrløper S	Kattugle Rh	Myrsanger Vh
Rustsnipe +	Hornugle Rh	Rørsanger VHH
Brushane V(H)	Jordugle Vh	Trostesanger +
Kvartbekkasin R	Perleugle Vh	Gulsanger Vh
Enkeltbekkasin Vh	Nattravn R	Hauksanger S
Dobbeltbekkasin R	Tårnseiler VHH	Møller VHH
Langnebbekkasinsnipe +	Isfugl S	Tornsanger VHH
Rugde VHH	Bieter +	Hagesanger VHH
Svarthalespove R	Blåråke +	Munk VHH
Lappspove V	Hærfugl R	Østsanger +
Småspove V	Vendehals VHH	Fuglekongesanger +
Storspove VHH	Gråspett R	Gulbrynsanger S
Sotsnipe R	Grønnspekk VHH	Bøksanger Rh
Rødstilk VHH	Svartspett Rh	Gransanger Vh
Gluttsnipe V	Flaggspett Vh	Løvsanger VHH
Skogsnipe V	Hvitryggspett Vh	Fuglekonge VHH
Grønnstilk V	Dvergspett Vh	Rødtoppfuglekonge +
Strandsnipe VHH	Tretåspett S	Gråfluesnapper Vh
Steinvender V	Dverglerke +	Dvergfluesnapper +
Svømmesnipe R	Topplerke S	Svarthvit fluesnapper VHH
Polarsvømmesnipe +	Trelerke R	Stjertmeis Vh
Polarjo +	Sanglerke VHH	Løvmeis VHH
Tyvjo R	Fjellerke R	Granmeis VHH
Fjelljo S	Sandsvale VHH	Toppmeis Vh
Storjo R	Låvesvale VHH	Svartmeis VHH

Blåmeis VHH
 Kjøttmeis VHH
 Spettmeis VHH
 Trekryper VH
 Pirol S
 Tornskate VH
 Rosenvarsler +
 Varsler R
 Rødhodevarsler +
 Nøtteskrike VH
 Skjære VHH
 Nøttekråke R
 Kaie VH
 Kornkråke R
 Kråke VHH

Ravn VH
 Stør VHH
 Gråspurv VHH
 Pilfink VHH
 Bokfink VHH
 Bjørkefink V
 Grønnfink VHH
 Stillits Rh
 Grønnsisik VH
 Tornirisk VHH
 Bergirisk VH
 Gråsisik Vh
 Polarsisik S
 Båndkorsnebb R
 Grankorsnebb V

Furukorsnebb V
 Rosenfink RH
 Konglebit S
 Dompap VH
 Kjernebiter Rh
 Lappspurv R
 Snøspurv V
 Hvithodespurv +
 Gulspurv VHH
 Hortulan S
 Vierspurv +
 Dvergspurv S
 Sivspurv VHH
 Kornspurv S(h)
 Pavéfink (B)+

Forfatters adresse: Nils Helge Lorentzen
 Bryne Ringvei
 4560 Vanse

FUGL PÅ SKARPENES MED DRAGØY 1987

Per Øyvind Grimsby

Innledning

1987 var 3. sesong med bemanning i trkktidene vår og høst. Også i år med gode resultater. Det ble også i år satset på mer eller mindre systematiske trekkteillinger og ringmerking. Områdebeskrivelse finnes i "Piplerka" nr. 1/2 -87.

Dekning og feltrutiner

Ialt ble området besøkt 86 dager, noe som gir et godt grunnlag for sammenligning med fjoråret med 87 besøk. Dragøya ble dessverre kun besøkt i perioden 16-19.05. Ellers er resten av observasjonene hentet fra Skarpenes/Knuten.

Tab. 1 Antall observasjonsdøgn totalt:

måned:	j	f	m	a	m	j	j	a	s	o	n	d
dager:	3	3	5	18	9	2	5	15	8	14	3	1

Trekkteillingene fulgte samme mønsteret som tidligere, med nokså kontinuerlig telling fram til 12-13 tiden, og mer sporadisk etter dette. Det kan ikke utelukkes at tellerutinene var blitt bedre i år, og dette spiller nok inn endel på de totale sifre. Ellers ble registreringene drevet av de samme ildsjelene som i fjor (se nr. 1/2 -87).

Vårtrekket

Januar/Februar: Noe overvintrende rovfugl var å se, 2 kongeørn, musvåk og tårnfalk. Både heipiplerke og skjærpiplerke overvintret. Grunnet en mild forvinter holdt mange "trekkfugler" som gråtrost, svarttrost, rødstrupe, gjerdesmett og mye grønnfink og dompap ut til sent i februar. Ellers observertes smålom, gråstrupe-dykker, dvergspett og periodens høydepunkt, nemlig en trelerke 08.02.

Mars: Både ringdue og duetrost var ankommet ved første besøk 14.04. Tidlig på plass vandrefalk med 1 ad. 15.03 og sildemåke 21.03. Trekket i mars dreide seg stort sett om en dag, nemlig 28.03 med SØ vind. Bl.a. over 380 vipper, 125 tjeld, 50 ringduer og 15 kornkråker. Ellers ble sivspurv og sist men ikke minst svartrødstjert observert denne dag. Ellers fra måneden nevnes

32 havsuler, 1 havhest og 1 måltrost, alle 29.03.

April: Første del av april var preget av Ø-SØ tildels sterke vinder, med godt trekk av både andefugl og småfugl. Tross en sen vår ankom enkelte arter relativt tidlig. Det kan kort nevnes vende-hals 12.04, trepiplerke (4) 18.04, løvsanger 20.04, låve-svale (6) 21.04, strandsnipe 25.04 og svarthvit fluesnapper 26.04. Av arter som opptrådte i stort antall i april må først og fremst småfuglene nevnes, med bl.a. over 2300 heipiplerker (derav 1024 15.04), 150 sanglerker, 840 linerler (derav 326 15.04), 3000 stør (derav 1726 11.04), ca 2000 bokfink, 200 bjørkefink, 250 grønnsisik og 330 bergirisk. Også endene var som nevnt godt representert i april i motsetning til fjoråret. Bl.a. over 300 brunnakker, 120 krikender, 900 ærfugl, 2400 svartender (derav 2028 22.04), 870 haveller og 400 kvinender. Ellers ble endel rovfugl også observert i april; 1 fiskeørn, 2 spurvehauk, 5 musvåk og 5 tårnfalk. Hettemåke hadde en god vår med over 4000 mot SØ (derav 2112 11.04) sammen med storspove med over 900 ind.

Mai/Juni: Mye regn og vinder rundt V - NV og en heller kjølig værtype gjorde sitt til at lite fugl ble observert. Dragøy ble for første og eneste gang besøkt denne våren i perioden 16-19.05, men kun med brukbart vær 16. og 17. Herfra kan nevnes turteldue, gulsanger, vandrefalk (3 ind.) og musvåk. Ellers var endel svaler på farten først og fremst i slutten av mai med 330 låve-svale og 75 taksvale. Skuffende lite ender trakk etter en god forvår, og gulerle (kun 2 ind.) og havfugl skuffet også (dog ble 112 havhest obs.). Først rundt 20.05 begynte en varmere værtype, og sylviasangerne ankom for fult. Endel lom trakk forbi i slutten av mai/begynnelsen av juni, tilsammen ca 80 ind. (derav 40 smålom, 10 storlom og 5 islom). Ny hekkeart for området var tornskate som fikk fram 4 unger med ring rundt foten. Området ble desverre bare besøkt et par dager etter 20.05, og da uten nettfangst.

Høsttrekket

Juli/August: Av havfugl var det kun havsule som kunne vise til resultater over gjennomsnittet denne høsten. 85% (1975 ind.) av totalt 2330 ind. passerte i løpet av juli/august fram til 06.08, en tid preget av N - NV vinder. Kun 16 havhest og 13 storjo ble observert. Ellers ble en hønsehauk og et par gråspett

observert i perioden. Etter 06.08 lå vindene stort sett rundt NØ - SØ - S med bare noen enkelte dager med V - NV ut resten av høsten. Dette var nok den avgjørende årsak til de lave tallene på havfugl. Sangerne hadde godt trekk i perioden 11 - 22.08. Løvsangeren kulminerte 22.08 med over 300 ind. Også endel gulsangere og rørsangere, med max 5 - 7 gulsangere 22.08. Dagtrekket av småfugl startet ikke for alvor før 27.08 med bl.a. 1000 tårnseilere, 500 låvesvaler og 400 taksvaler. Endel falker ble observert i siste del av måneden, bl.a. 2 vandrefalk. Over 90% av grågåstotalen (1927 ind.) passerte sørover i løpet av august, med max 1100 ind. 22.08. 1987 var dessuten en brukbar høst for tringa-vaderne med totalt 47 glutt-sniper og 28 rødstilk på dagtrekk. Ellers ble 1 dvergsnipe og 4 sandløpere observert i perioden.

September/Oktober: Med tildels svake vinder stort sett rundt Ø - SØ - S var forholdene for trekk av småfugl på Skarpenes meget gunstige. Dette kommer også godt fram av resultatene. Tross den svake deknningen i september oppnådde tidligtrekkerne rekordstore antall. Her kan kort nevnes (tot. for hele høsten) 2171 låvesvaler (derav 600 20.09), over 1700 taksvaler, over 4900 trepiplerker og over 4000 linerler (derav 1500 07.09). Av rovfuglene hadde spurvehauken en god høst med tot. 576 ind. (derav 180 NV 12.09). Ellers var der skuffende lite våk også i høst, kun 1 -en- fjellvåk og 10 musvåk skyldes vel først og fremst et bunnår for smågnagere. Normalt bra med falker, bl.a. 5 vandrefalk, 40 tårnfalk og 1 lørkefalk. Ringdue oppnådde rekordstore antall til disse kanter å være, over 9500 ind. (derav 5000 24.10). Heipiplerke viste også frengang fra foregående år, tilsammen over 23000 ind. (derav 5500 20.09). Andre grupper som lå godt over normalen var først og fremst trostene og finkefuglene (unntatt duetrost og gråsisik). Størstedelen av trostene (rødvingetrost/gråtrost) passerte medio oktober, med hele 22000 gråtrost 25.10. Over 90% av bokfink/bjørkefink-trekket passerte mot SØ i høst, i motsetning til fjoråret da de aller fleste passerte mot NV. Dette er en tendens som gjelder for de fleste spurvefuglene i høst. (se forøvrig værtabell). Legg også merke til artsfordelingen mellom bokfink og bjørkefink. Av 109738 ind. var over 68000 bokfink og 40000 bjørkefink. Høsten -86, som var preget av mye NV vinder, hadde en

klar overvekt av bjørkefink. Dette skyldes kanskje at en stor del av bjørkefinkbestanden trekker vestover ned til England. Høsten -87 gav lite synlig trekk mot NV - V, men dette er bare grove spekulasjoner. Det viser iallefall hvor stor betydning vindretningen har for trekkets passasje på Skarpenes. Blandt innvasjonsartene var det skuffende lite meiser (se ringmerkings-tallene), ubetydelig med nøtteskrike, flaggspett og dvergspett. Derimot var der mye gråspett (max 6 ind. 01.10) og korsnebb. En del arter holdt ut sent denne høsten, f.eks. hagesanger 12.10, sandsvale og taksvale med henholdsvis 5 og 29 ind. så sent som 25.10., gråfluesnapper 11.10, låvesvale 02.11 og havsule 15.11. Dessuten inneholder denne perioden endel småsnacks som havlire sabinemåke, isfugl og gulbrynsanger.

November/Desember: Vind rundt SV - NV gav et heller magert trekkresultat i november. Mesteparten av fugletrekket så ut til å ha forlatt kysten ved utgangen av oktober. Dog var endel ender og alkefugl på farten, bl.a. 1000 alkekonger 07.11. Ellers ble noe trost (bl.a. 1000 gråtrost 07.11) og gjerdessmet registrert. Skarpenes ble kun besøkt en gang i desember.

En liten del av en bjørkefinkflokk på ca 80.000 individer.
Foto: Nils H. Lorentzen.

Dekning høstsesongene -85, -86, -87.

	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Sum
1985	14	9	7	2	32
1986	13	10	13	5	41
1987	15	8	14	3	40

Værtabell. Antall dager med forskjellig vindretning.

		NNE - E	ESE - S	SSW - W	WNW - N	skiftende
1985	Aug.	1	7	2	4	-
	Sep.	-	2	2	4	1
	Okt.	-	1	2	1	3
	Nov.	-	1	-	1	-
	%	3,1%	34,4%	18,7%	31,3%	12,5%
1986	Aug.	2	2	2	7	-
	Sep.	-	2	-	8	-
	Okt.	1	1	5	6	-
	Nov.	-	-	3	2	-
	%	7,3%	12,2%	24,4%	56,1%	0%
1987	Aug.	4	4	-	5	2
	Sep.	1	4	1	1	1
	Okt.	-	9	3	-	2
	Nov.	-	-	1	1	-
	%	12,5%	42,5%	12,5%	17,5%	15,0%

Legg merke til den klare dominansen av SØ og skiftende vinder høsten -87. Dette i motsetning til høsten -86, som hadde en klar dominans av NV vinder.

Artsliste

Her følger en artsliste over de artene som ble observert i 1987. Kommentar følger over de mest interessante. Totalt ble 166 arter (+svartkråke) observert i 1987. Totalt for 1985-87 er 191 arter (+svartkråke og svartryggerle) observert. Nye i 1987 var gråstrupedykker, stjertand, fiskeørn, dvergsnipe, sandløper, kvartbekkasin, turteldue, isfugl, trelerke, svartrødstjert, pilfink og båndkorsnebb.

Smålom	Storspove	Gulsanger
Storlom	Småspove	Munk
Islom	Rugde	Tornsanger
Gråstrupedykker	Kvartbekkasin	Møller
Toppdykker	Enkeltebekkasin	Hagesanger
Havhest	Storjo	Løvsanger
Havlire	Tyvjo	Gransanger
Havsule	Hettemåke	Gulbrynsanger
Storskarv	Sabinemåke	Fuglekonge
Toppskarv	Sildemåke	Gråfluesnapper
Gråhegre	Gråmåke	Svarthvit fluesnapper
Grågås	Svartbak	Buskskvett
Sædgås	Fiskemåke	Steinskvett
Kortnebbgås	Krykkje	Svartrødstjert
Kanadagås	Makrellterne	Rødstjert
Sangsvane	Rødnebbterne	Rødstrupe
Gravand	Alkekonge	Svarttrost
Stokkand	Alke	Ringtrost
Brunnakke	Lomvi	Gråtrost
Krikkand	Lunde	Rødvingetrost
Stjertand	Budue	Måltrost
Taffeland	Ringdue	Duetrost
Toppand	Tyrkerdue	Stjertmeis
Bergand	Turteldue	Løvmeis
Ærfugl	Gjøk	Granmeis
Sjørørre	Jordugle	Svartmeis
Svartand	Kattugle	Blåmeis
Havelle	Tårnseiler	Kjøttmeis
Kvinand	Isfugl	Spettmeis
Lappfiskand	Gråspett	Trekryper
Siland	Grønnspekk	Pilfink
Laksand	Hvitryggspett	Bokfink
Fiskeørn	Overgspett	Bjørkefink
Hønsenhauk	Vendehals	Grønnfink
Spurvehauk	Sandsvale	Grønnsisik
Fjellvåk	Låvesvale	Stillits
Musvåk	Taksvale	Dompap
Kongeørn	Trølerke	Bergirisk
Myrhauk	Sanglerke	Tornirisk
Sivhauk	Trepiplerke	Gråsisik
Jaktfalk	Heipiplerke	Konglebit
Vandrefalk	Skjærpiplerke	Grankorsnebb
Lerkefalk	Linerle	Furukorsnebb
Overgfalk	Vintererle	Båndkorsnebb
Tårnfalk	Gulerle	Gulspurv
Orrfugl	Tornskate	Snøspurv
Tjeld	Stær	Sivspurv
Heilo	Nøtteskrike	Lappspurv
Vipe	Nøttekråke	
Myrsnipe	Skjære	
Overgsnipe	Ravn	
Polarsnipe	Kornkråke	
Sandløper	Kråke	
Rødstilk	Svartkråke	
Gluttsnipe	Kaie	
Strandsnipe	Jernspurv	
Grønnsstilk	Gjerdesmett	
Skogsnipe	Fossekall	
Lappspove	Rørsanger	

Sammenligning mellom trekkresultatene høstene -85, -86, og -87.Et utvalg av artene.

	1985	1986	1987
Hønsenhauk	11	14	14
Spurvehawk	293	331	576
Fjellvåk	44	10	1
Musvåk	22	21	10
Dvergfalk	8	2	6
Tårnfalk	36	28	39
Ringdue	1532	495	9527
Skogdue	1	12	-
Tårnseiler	2688	40	1512
Sandsvale	4	-	87
Låvesvale	861	306	2171
Taksvale	335	100	1713
Sanglerke	90	277	327
Trepiplerke	4430	1583	4891
Heipiplerke	8053	15621	23018
Gulerle	50	27	15
Vinterørle	2	5	5
Linerle	649	1393	4030
Stør	419	931	1400
Kaie	9	445	280
Kråke	1072	2512	1582
Jernspurv	92	450	534
Gråtrost	2244	10485	40550
Duetrost	4	25	10
Bok/Bjørkefink	48773	52649	109738
Grønnfink	1765	1981	6375
Grønnsisik	5819	8714	23539
Gråsisik	2933	3900	3935
Tornirisk	2189	101	250
Korsnebb sp.	1800	753	2025
Sivspurv	408	458	835
Gulspurv	65	384	314
Totalt (alle arter)	94000	116000	255000

Ringmerkingsevirkingsomheten 1987**Våren:**

I alt ble nettene (5 stk.) brukt 19 dager i perioden 05.04 - 19.05, derav på Dragøy i perioden 16-19.05. Totalt ble 207 ind. (91 på Dragøy) merket. Mestmerket var løvsanger med 75 ind., rødstrupe 29 ind. og svarthvit fluesnapper 22 ind. Dessuten ble 51 ind. merket som reirunger/rugefugl merket på sommeren, derav 24 svarthvit fluesnapper og 5 gråfluesnapper.

Høsten:

I alt ble nettene (7 stk.) benyttet 29 dager i perioden 29.07 - 29.10., fordelt på 2 dager i juli, 14 dager i august, 4 dager i september og 9 dager i oktober. Dragøya ble dessverre ikke besøkt denne høsten, så all merking foregikk på Skarpenes. Totalt ble 1166 ind. merket. Dette noe lave tallet skyldes nok for en stor del kun 4 dager med nettfangst i september. Mestmerket ble løvsanger med solide 551 med litt hjelp av lokk. Deretter fulgte rødstrupe 152, gråsisik 82, hagesanger 55 og munk 53. Av spesielle merkinger kan nevnes gråspett 1, ringtrost 2, tornskate 6, møller 3, gulsanger 7, rørsanger 3 og gulbrynsanger 2. Skuffende lite fuglekonge (kun 5 merket), jernspurv, meiser og finkefugl. Totalt vår og høst 1987 ble 1424 ind. av 42 arter merket.

BYENS DYREBUTIKK**FUGL FISK**AKVARIE - UTSTYR
FUGLEBUR

STORE ELVEGT. 50 - TLF. 043-64807 - 4500 MANDAL

Spesielle observasjoner 1987.Islom: 1 SØ 04.04, 1 NV 12.04, 2 NV 22.04, 1 NV 02.06Gråstrupedykker: 1 Berrefjord 18.01Toppsykker: 1 NV 12.04, 1 NV 15.04, 3 NV 30.04Havlire: 2 SØ 11.10Sædgås: 6 SØ 05.04Kortnebbgås: 1 NV 18.04, 8 NV 12.05, 4 NV 16.05, 2 SØ 13.09 og 20.09,
1 NV 26.09, 3 SØ 24.10Kanadagås: 2 SØ 05.04, 1 NV 18.04Sangsvane: 4 SØ 05.04, 2 SØ 18.10Stjertand: 1 hann + 1 hunn SØ 14.04Taffeland: 1 hunn NV 06.04Lappfiskand: 1 hann + 1 hunn NV 06.04Fiskeørn: 1 ad. SØ 15.04Fjellvåk: 1 NV 25.10Kongeørn: 1 2K Berrefjord 03.01, 1 2K Roligheten 18.01Sivhauk: 1 ad. hunn SØ 03.05, 1 hunnfarget NV 13.09Jaktfalk: 1 ad. 18.10Vandrefalk: 1 ad. NV 15.03, 1 ad. hunn 19.04, 2 hanner + 1 hunn
Dragøy 20.05, 1 ind. 14.08, 2 SØ 29.08, 1 juv. SØ
05.09, 1 ad. hunn 20.09Lerkefalk: 1 juv. SØ 20.09Overqsnipe: 1 NV 06.08Sandløper: 4 NV 06.08Grønnstilk: 1 SØ 12.08Lappsøve: 3 SØ 11.04, 2 NV 12.04, 2 SØ 13.04, 3 SØ 14.08Kvartbekkasin: 1 ind. 11.10Tyvjo: 1 ad. (lys fase) SØ 11.08Sabinemåke: 1 juv SØ 17.10Turteldue: 2 N-NV 18.05Lunde: 1 NV 30.04Jordugle: 1 11.04, 1 Knuten 03.11Kattugle: 1 18.07, 1 20.09Isfuql: 1 SØ 24.10Hvitryggspett: 1 24.10Overqspett: 1 hann + 1 hunn 15.01, 1 05.04, 2 hanner + 1 hunn 24.10Trelerke: 1 ind. 08.02Vintererle: 1 SØ 19.04, 1 SØ 18.10, 2 SØ 19.10, 2 SØ 24.10

Tornskate: hekket i området (4 pull.)

Nøttekråke: 2 SØ 12.10

Svartkråke: 1 NV 25.04

Gulbrynsanger: 1 ringmerket 20.09 og 03.10, 1 obs. 04.10

Svartrødstjert: 1 hunn Berrefjord 28.03, 1 hann 01.04

Pilfink: 5 SØ 24.10

Stillits: 6 SØ 29.09, 2 SØ 12.10

Konglebit: 6 NV 25.10, 4 NV 03.11

Gråsisik C.f.cabaret: 2 ringmerket 25.10

Båndkorsnebb: 1 hunn/imm. SØ 12.08

Forfatters adresse: Austad, 4400 Flækkefjord.

Nytt tilbud til NOF's juniormedlemmer:

DE JUVENILES REISEKLUBB

Det går mot lys og varme. Drømmen om sommerplassen våkner, bilder fra en juninatt i nord, lengselen etter en likesinnet fuglevenn. Trekkuroen melder seg på.

NOF'ere med penger velger mellom mange reisetilbud.
Hva med oss som er ung og pengelens?

Må vi bli sittende hjemme og hutle oss gjennom klagesangen om høye renter?
Eller får vi fremdeles oppleve fuglesang på ei myr i nord eller i frodig løvskog i sør?

Feriereisen kan lettere bli virkelighet hvis vi hjelper hverandre med husvære.

Snakk med mor og far. Vi i NOF's styre tror at foreldrene gjerne vil støtte opp om deg og setter pris på din fine naturnære hobby.

Hvis dere lar en fuglevenn få bo hos dere en stakket stund så vil NOF-kontoret formidle deg et liknende tilbud fra andre kanter av landet. Oppgi alder, kjønn og fylket du vil reise til i din henvedelse til NOF-kontoret.

Her er ingenting å tape. Du kan få en venn for livet og se mer av Norges fugler.

NOF's styre

Norsk ornitologisk forening, Vestfold

Stiftet 1958

3201 SANDEFJORD, 2. mai 1988.
Postboks 153

Redaktør av "PIPLERKA"

Pinn Jørgensen, Sånum.

Hei!

Som mangeårig medlem av redaksjonen av et fugletidsskrift har også jeg møtt "stoffmangel-spøkelset", så jeg sender en halvveis til neste nummer av "Piplerka", kall det gjerne et debattinnlegg, om du vil!

VAR BEVNEN SÅ SØT?

I "Piplerka" nr. 3-4/87 skriver vår trofaste venn og bidragsyter fra Mandals-miljøet Villen Vedeler om kjøttmeisen, som fikk fratre i vepsesbolets yngel. Jeg leser og undres og får den umiddelbare tanke at dette var da ganske underlig og i alle fall helt unødvendig. Vepsene er jo stadige interessenter til våre fuglekasser i skog og mark såvel som i hagen hjemme. Finner de dem egnet, er de velkomne, om de ikke blir for innpåsлитne, selv om ikke dette med veps var i våre tanker da materialene ble tatt fram!

I skogen er vepsene en viktig del av naturens store vev, og jeg gadd vite om ikke vi hageeiere også drar nytte av dem i nærmiljøet? Selv om de flokker seg om syltetøyskåla når vi skal nyte frokosten ute på sommerstid, er vepsene kanskje vel så nyttige i naturen som vi mennesker? Vår hardt prøvede jord ville faktisk fungere langt bedre uten oss! Enkelte år er det mye veps i kassene. Som lidenskapelig anekdoter av fuglekasser i en menneskealder og omgangsvenn med andre med samme tilbøyeligheter er man vant til vepsesbol. Men det er ikke ofte vepsene tar i bruk allerede opptatte kasser. Oftere overtar de forlatte kasser og reir i, men aller helst helt tomme kasser, særlig slike som henger opp i seineste laget. Vi ville aldri finne på å fjerne et vepsesbol - i hvert fall ikke før etter hekkesesongen!

At kjøttmeisene likte å bli servert vepsenyngel nærmest på fat, tviler jeg ikke på. Men bevnen var vel ikke så søt? Len minner mer om vår innstilling til orm og padde i vår pyntelige hverdag!

Halvdan Möller.

SVANETELLING I VEST - AGDER 20 - 21. FEBRUAR 1988

Kåre Olsen

Medlemmer av NOF, avd. V-Agder besøkte alle lokaliteter i fylket som erfaringsmessig nyttes som overvintringsområder av svaner med følgende resultat:

Kommune, lokalitet	Biotop	Sangsvane		Knoppsvane	
		ad.	juv.	ad.	juv.
<u>Flekkefjord:</u>					
Lona, Gyland	ferskvann/elveos	6			
<u>Farsund:</u>					
Slevdalsvann	ferskvann/myr	2			
Østhasseltjern	ferskvann/tjern	18	4		
Nesheimvann	større ferskvann	31	3	7	
Åpta	sjø/fjord	4		3	
<u>Lyngdal:</u>					
Gulltjern	myrtjern	2			
<u>Lindesnes:</u>					
Snikfjorden	elvedelta	3			
<u>Mandal:</u>					
Ronekilen	brakkvannskil			11	10
Landekilen	brakkvannskil			2	
Harkmarkfj.	sjø/fjord			2	
Skagestadvann	større ferskvann	7	5	1	
Aurebekkvann	større ferskvann	3			
Ormestad	elv	1			
Jåbekkvann	større ferskvann	2	3		
<u>Søgne:</u>					
Lohnetjern	myrtjern	3	2		
<u>Kristiansand:</u>					
Kjosbukta	sjø/bukt			1	3
Tømmerstø	skjærgård			4	7
Justvik	sjø/fjord			2	
Hamresanden	elvedelta			3	
<u>Vennesla:</u>					
Kilefjorden	ferskvann/elv	4			
		86	17	36	20
		103 ind.		56 ind.	

Også kommunene Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Åseral, Audnedal og Marnardal ble besøkt, men med negativt resultat.

Værforhold: Mildvær og isfrie vann over det meste av fylket.

DET NASJONALE OVERVÅKNINGSPROGRAMMET FOR Sjøfugl

Rapport fra arbeidet utført i 1988

Finn Jørgensen og Runar Jåbekk

Innledning. NOF avd. Vest-Agder er av Direktoratet for Naturforvaltning bedt om å stå ansvarlig for gjennomføringen av et sildemåkeprosjekt. Prosjektet sorterer under det nasjonale overvåkningsprogrammet for sjøfugl.

I møte 31.05.88 ble det dannet en regional arbeidsgruppe bestående av NOF-medlemmer, fylkets miljøvernavdeling og to representanter fra Kr.sand Museum.

Vi har valgt ut 5 øyer med sildemåkekolonier i Vest-Agder. Samtlige er sjøfuglreservater og unødvendige forstyrrelser vil da sannsynligvis unngås. Vi ville gjerne hatt en refektoransekoloni fra et ikke-reservat, men fant ingen dertil egnede områder.

De utvalgte områder er vel etablerte kolonier, og med den geografiske spredning disse har, skulle vi ha god dekning fra Vest-Agder.

Lokalitetene. Rauna i Farsund kommune.

Rauna er den eneste øya utenfor Lista og den ligger omtrent ei nautisk mil fra land. Øya er en del av Listaraet, bestående av rullestein som på den innerste delen er dekket med et sparsomt jordlag. Vegetasjonen er lav og består for det meste av gras. På den mindre værharde delen av øya (innersiden) finner vi en hel del brennesler, som bl.a. gir mange fine skjulesteder for måkeungene. På den østlige delen av øya er det et lite brakk-

lok. forts.

- vannstjern hvor det vokser endel havsivaks. Øya er svært lav og under storm slår sjøene langt innover land.

Slettingen i Mandal kommune.

Slettingen er den sydligste sildemåkekolonien i landet. Øya ligger like utenfor det kjente Ryvingen fyr, ca. 2,5 naut.mil fra fastland. Reservatet Slettingen består av Store og Lille Slettingen. Vi har valgt å konsentrere oss om Store Slettingen, og telle opp hele holmen. Øya består av glattslipt fjell i den sydlige og vestre delen, mens midtre del og deler av nordøst - siden består av grasplatåer. Det vokser store mengder matsyre, samt endel røsslyng og krekling.

Storskjær i Mandal kommune.

Storskjær er en av 3 øyer som danner Kjellingens Naturreservat. Denne består hovedsaklig av glattslipt fjell med endel større bevakste småflater. Vegetasjonen er bestående av kortvokst gras, mens det i enkelte deler er mye matsyre og noe høyvokst grass.

Nordreskjær i Mandal kommune.

Nordreskjær er ei lita øy i øygruppa som danner Kjellingens Naturreservat. Den består i hovedsak av glattslipt fjell med enkelte små graspartier. Litt matsyre finnes på holmen.

Kjellingø i Mandal kommune.

Kjellingø er den største øya i øygruppa som danner Kjellingens Naturreservat. Den består av kuperte knudrete fjellpartier med noen åpne flater innimellom. Vegetasjonen består av kortvokst grass, matsyre, samt enkelte røsslyngpartier. En og annen einerbusk finnes også.

Været. Første del av hekkeperioden var særdeles gunstig i år, og juni forløp helt uten nedbør. Dette er svært gunstig, da størstedelen av klekkingen foregår i denne måneden. Juli derimot, ble en meget kald og regnfull måned. Dette har både pos. og neg. sider. Mest negativ er nok striregnet vi hadde i en periode. Av positiv betydning er det nok den reduserte utfarten viktigst. Vi slipper folk som går iland etter den 15 juli.

Metodikk. Vi har fulgt takseringsmanualens anbefaling (utg.1-april 1988), og talt opp hele koloniene. Beboende reir er avmerket, og tallmaterialet skulle derfor bli svært korrekt. Fra Rauna i Farsund er det ikke mulig å få et helt korrekt tall, da denne er bestående av mye rullestein. Ringmerking i de utvalgte områdene gir oss et godt bilde av produksjonen.

Resultater fra prosjektet. I de utvalgte 5 områdene er det registrert 2265 hekkende par med sildemåke. Det er utført ringmerking i alle koloniene. Det er også utført endel opptellinger av eggantall pr. par og produksjonsdata er samlet/ utarbeidet for noen holmer.

Sted	Ant. H. par	Ant. egg	Ant. ringmrk.
Rauna	1025	x	1000
Slettingen	855	2440	750
Storskjør	111	302	50
Nordreskjær	106	292	100
Kjellingø	168	469	41
			1941

De utvalgte holmene viste seg å fungere utmerket for slike undersøkelser.

Resultater utenom prosjektet. I Vest-Agder hekker det omlag 15.000 par med sildemåker. Vi har god kontroll over hele skjærgården, og ringmerkingen har vært svært vellykket i år. Totalt er det merket over 10.000 pulli i fylket i år. Produksjonen har vært meget vellykket i 1988. Dette blir behandlet i en egen artikkel.

Oppfølging. Det legges opp til samme metodikk i årene framover. Det ser ut til at de personene som driver registreringer idag har anledning til å fortsette med dette i årene fremover. Dette er en enorm fordel, spesielt for sammenligning av tall - materiale i årene fremover.

Det vil muligens bli satset noe mere på artsstudier framover.

Konklusjon for 1988 - første år i overvåkningsprogrammet.

De utvalgte områdene i Vest-Agder viste seg å være utmerkede i denne sammenhengen. Gjennomføringen gikk greit og resultatene bygger på faktiske tall og ikke anslag. Tidligere har det vært utført tellinger av antall ind. ved koloniene, men disse har vist seg å være helt feil.

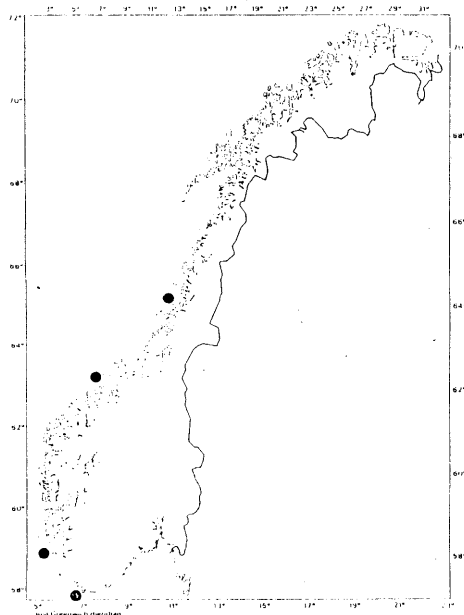
Værforholdene var gode under registreringsarbeidet, og fuglene ble lite forstyrret. Ved rolig opptreden blir det lite kaos og fuglene roer seg raskt ned.

Vi ser det som en konkret oppgave å følge opp dette prosjektet i årene framover.

4.5. SILDEMÅKE

Internasjonalt anbefalt metodikk er opptelling av tilsynelatende okkuperte reir for midten av rugetiden (ultimo mai - primo juni). Hele kolonier bør telles opp. Ved opptelling av store, uoversiktlige kolonier, deles disse opp i prøveflater (vha. tau eller naturlige terrengformasjoner) som telles hver for seg. Det anbefales å telle opp flere kolonier innen et område hvis deler av kolonien ligger i høyvokst vegetasjon hvor det kan være vanskelig å finne reir, kan en legge ut prøvefelt utenfor disse områdene og telle disse i stedet. Om mulig bør koloniene som skal telles opp velges slik at en unngår kolonier med høy vegetasjon. Det anbefales å merke reir som er talt, f.eks. med liten papirbit el. lign.

Telling av voksenfugl over kolonien gir meget usikre estimater og bør derfor helst ikke brukes

Finn Jørgensen
Sånum
4500 MANDAL

Runar Jåbekk
Jåbekk
4500 MANDAL

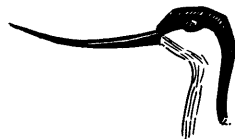
Neste side:
Kamp om plassene
i V-Agders silde-
måkekolonier.
Foto: Bjørn V. Olsson

Fig. 5. Oversikt over opptellingslokaliteter for sildemåke 1988.

Nytt fra LRSK Vest-Agder

Leif E. Gabrielsen

NY SJELDENHETSLISTE OG RAPPORTERINGSLISTE FOR VEST - AGDER.

Disse nye listene, med små endringer, skal gjelde observasjoner fra og med 1988. Som dere vil se så har vi tatt i bruk noen få nye symboler for å skille observasjoner fra Lista fra observasjoner fra resten av fylket.

En art, myrsanger, har blitt fjernet helt fra sjeldenhetslista. Denne kommer nå i samme kategori som f.eks. sædgås. Observasjoner trenger ingen beskrivelse, mens hekkefunn krever beskrivelse eller dokumentasjon da arten ikke er funnet hekkende i Vest - Agder foreløpig. Blir det gjort hekkefunn av en art som tidligere ikke er funnet hekkende i fylket kreves beskrivelse/dokumentasjon, uansett hvor vanlig den måtte være til andre årstider. Det ville selvfølgelig vært en fordel om man hadde hatt en oversikt over hvilke arter som er funnet hekkende. Derfor er det mulig at det kommer en slik oversikt i Piplerka om ikke for lenge.

Hele 28 arter har nå blitt strøket fra rapporteringslista. Fem av disse, fasan, jerpe, temmincksnipe, haugugle og lavskrike, er flyttet fra rapporteringslista til sjeldenhetslista. Haukugle ble, som alle vet, sett ofte under invasjonen i 1983. Ellers har den nesten ikke blitt sett i fylket. Mange av de resterende 23 artene er typiske representanter for arter som ofte blir sett utenom hekketiden, men som ikke er funnet hekkende i fylket. Dette gjelder sjøorre, gluttsnipe, alke, lomvi, kornkråke, siden-svans og lappspurv. De resterende artene har blitt strøket av lista da de må sies å være relativt vanlige i fylket. Disse svartand, hønsehauk, spurvehauk, musvåk, lirype, hettemåke,

kattugle, vende-hals, grønnspekk, dvergspett, tornskate, møller, gransanger, boksanger, stjertmeis og toppmeis.

Til slutt: Studer de nye listene og symbolene nøye, og lykke til med rapporteringen.

Symboler til sjeldenhetslista:

H - Kun hekkefunn skal beskrives/dokumenteres. Vanlige observasjoner kan rapporteres uten beskrivelse.

(++) - Observasjoner av disse artene (sivhauk, splitterne, særlig og engelsk gulerle) skal beskrives hvis de er sett utenom Lista. Forøvrig krever alle hekkefunn beskrivelse.

Symboler til rapporteringslista:

H - Kun hekkefunn/sansynlig hekking skal rapporteres.

L - Observasjoner fra Lista skal ikke rapporteres.

HL - Hekkefunn fra Lista skal ikke rapporteres.

(+) - Høstobservasjoner av tundrasnipe fra Lista skal ikke rapporteres.

(++) - Observasjoner av disse artene (sivhauk, splitterne, særlig og engelsk gulerle) utenom Lista (+ alle hekkefunn) må sendes LRSK for vurdering. Observasjoner fra Lista trenger da ikke beskrives.

Ellers får observatørene selv vurdere hva som skal rapporteres av vanlige arter som ikke står på noen av listene. F.eks. store forekomster av sidensvans eller ekstremt sene/tidlige trekkfugler høst/vår. LRSK kan forlange beskrivelse av spesielle observasjoner, som f.eks. tårnseiler i januar o.l.

Observasjoner som skal vurderes av LRSK sendes fortsatt til:

LRSK Vest-Agder
v/Leif Gabrielsen
Boks 42
4063 Voll

Observasjoner til rapporteringslista sendes til:

Nils Helge Lorentzen
Bryne Ringvei
4560 Vanse

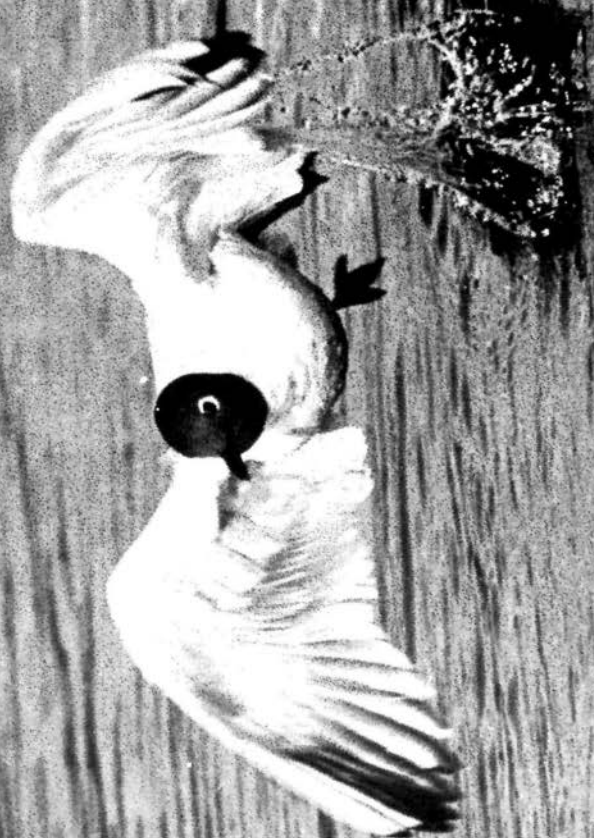
NY SKJELDENHETSLISTE FOR VEST - AGDER

Gulnebbblom	Rovterne
Grålire	Splitterne (++)
Havlire	Dvergterne
Havsvale	Polarlomvi
Stormsvale	Turteldue
Stork	Haukugle
Tundragås	Snøgule
Dverggås	Slagugle
Snadderand	Lappugle
Knekkand	Nattravn
Praktærfugl	Isfugl
Stellerand	Hærfugl
Vepsevåk	Tretåspett
Havørn	Trelerke
Sivhauk(++)	Tartarpiplerke
Aftenfalk ad.♂	Markpiplerke
Jaktfalk	Lappiplerke
Vandrefalk	Sørlig gulerle (++)
Lerkefalk	Engelsk gulerle (++)
Rapphøne	Vintererle H
Fasan	Pirol
Vaktel	Lavskrike
Jerpe	Hauksanger
Trane	Fuglekongesanger
Myrrikse	Gulbrynsanger
Dverglo	Lappsanger
Temmincksnipe	Dvergfluesnapper
Fjellmyrløper	Svartstrupe
Svarthalespove	Svartrødstjert
Dobbeltbekkasin	Nattergal
Kvartbekkasin	Stillits H
Avosett	Polarsisik
Polarjo	Rosenfink H
Fjelljo	Båndkorsnebb
Dvergmåke	Hortulan
Grønnlandsmåke	Dvergspurv
Polarmåke	Vierspurv
Svartterne	Kornspurv

NY RAPPORTERINGSLISTE FOR VEST - AGDER

Smålom H	Steinvender H	Gresshoppesanger
Storlom H	Overgsnipe L	Sivsanger L
Islom L	Fjæreplytt H	Rørsanger HL
Overgdykker	Myrsnipe H	Myrsanger
Toppdykker	Tundrasnipe (+)	Rødstjert H
Gråstrupedykker	Brushane H	Blåstrupe
Horndykker L	Skogsnipe H	Ringtrost
Toppskarv	Grønnstilk	Duetrost
Hvitkinngås	Sotsnipe	Pilfink H
Ringgås	Småspove L	Stillits
Grågås H	Storspove HL	Bergirisk H
Sædgås	Svømmesnipe	Gråsisik H
Kortnebbgås	Tyvjo	Konglebit
Knoppsvane H	Storjo	Rosenfink
Brunnakke HL	Splitterne (++)	Grankorsnebb H
Stjertand	Rødnebbterne H	Furukorsnebb H
Skjeand	Teist	Kjernebiter
Taffeland	Lunde	Snøspurv
Toppand H	Skogdue	
Bergand	Tyrkerdue H	
Lappfiskand	Hornugle	
Laksand H	Jordugle	
Sivhauk (++)	Perløgule	
Myrhauk	Spurveugle	
Fjellvåk H	Hubro	
Kongeørn	Gråspett	
Fiskeørn	Svartspett H	
Tårnfalk H	Hvitryggspett	
Overgfalk H	Fjellerke	
Fjellrype H	Såerle H	
Vannrikse	Sørlig gulerle (++)	
Åkerrikse	Engelsk gulerle (++)	
Sivhøne H	Vintererle	
Sothøne H	Svartryggerle	
Sandlo HL	Varsler	
Boltit	Nøttekråke	
Heilo H	Kaie H	
Tundralo L	Svartkråke	

R O N E K I L E N - et verneverdig område i Mandal

Rapport fra årene 1984 til 1987.

Finn Jørgensen

Innledning:

Ronekilen vest for Mandal viser seg å være et meget godt fugle-område, og med de kvaliteter denne har, kvalifiseres området for vern etter naturvernloven.

I NOF - Mandal Lokallag ser vi på dette som en av de viktigste lokalitetene innen kommunen. Utfra dette er det lagt ned et betydelig arbeid for å sikre seg et best mulig matriale som grunnlag for et eventuelt vern.

Registreringene kom igang i slutten av 1979 og aktiviteten har, siden den gang, stadig vært økende. I 1984 hadde vi så mye bra matriale at vi valgte å presentere dette i Piplerka (Piplerka 2/3-84 side 84-94). Det ble også sendt flere rapporter til fylkets miljøvernnavd. Dette var for å gjøre området mere kjent og inspirere til økt aktivitet. Responsen var god og Ronekilen, som fra tidligere var relativt ukjent, ble et begrep innen Mandalsområdet.

Fra tidligere var de tilgrensende områdene, Søylekilen og Sånum-stranda, sendt til sluttbehandling i Miljøverndepartementet, for godkjenning som henholdsvis Naturreservat og Fuglelivfrednings-område. Vi kontaktet miljøvernavdelingen og det allerede innsendte matriale ble holdt tilbake, for å få med Ronekilen og i senere tid også hele Ronavassdraget. Dette ligger nå hos miljøvernnavd. i fylket og det jobbes videre, i samarbeid med Mandal kommune, med sammenstilling av matrialet og andre kvalifikasjoner for vern, så som edelløvskog (barlind), botaniske og andre zoologiske interesser. To studenter ved Natur og Miljøvernlinjen i Bø, Telemark tar hoved-fag i områdekartlegging (spesielt rettet mot biologi) og lager ut-kast til verneforslag. Dette i samarbeid med kommune og fylket. Friluftsjnteressene er også representert i det videre arbeid. Kommunen stiller seg positive til det pågående arbeid og i general-planen for Mandal er selve Rona-området ment tilrettelagt for natur og friluftsjnteressene.

Resultat og videre planer:

Resultatene viser at det pr. 31.12.87 er registrert 169 arter i området, hvorav hele 43 er funnet hekkende. I tillegg er det en hel del sannsynlig hekkende arter. Det er funnet 58 direkte våtmarksarter. Her er andefamilien representert med 22 arter, med kvinand som mest tallrik og skjeand og snadderand som minst vanlig. Kvinand har gjennomsnittstall på 50 og 60 i vinter/vår-månedene og makstall på 250 ind. I tillegg kommer 3 arter våtmarkssangere, skjærpiplerke, vintererle, gulerle, fossekall og sivspurv.

Dette viser jo klart områdets kvalitet og bør derfor sikres som naturreservat. Vi får stadig mindre våtmarker i Vest-Agder og må derfor jobbe hardt med slike saker.

Ringmerkingsmaterialet viser at 5593 individ er merket fordelt på 55 arter. Det er her verdt å merke seg tallene på kjerrsangere. Utfra årsoversiktene (se tabell 1) ser vi en merkbar økning i 86 og 87. Dette skyldes i hovedsak innføring av lydbåndavspilling. Aktivitetsnivået er også øket, men i hovedsak er det lydbruken som gir resultater. Det er innkommet 16 gjenfunn fra Ronekilen og 3 fugler er kontrollert fra andre steder. Av egne kontroller kan nevnes en rørsanger merket 21.07.81 som adult hunn (m/rugeflekk) ble kontrollert 2,3 og 5 år etter merking. Ellers er det endel egne kontroller av sivspurv, kjøtt og blåmeis, svarttrøst og bokfink.

De videre planer for området går i korthet utpå å gi sommermånedene større dekning, samt utplassering av endel kasser. Vi håper ellers på jevn dekning gjennom hele året.

Det vil i forbindelse med ringmerkingen bli satset på heisnett-anordninger. Vegetasjonen presser stadig på og mye fugl "går tapt" pga. for lav netthøyde. Vi har prøvd et heisnett i 1987 og resultatet ser lovende ut.

Nytt fra forrige artikkel:

Det har kommet inn endel opplysninger fra perioden 81-83. Disse blir nevnt her, da samtlige er nye for området.

Ringgås 4 ind 24.10.82, svartspett 1 ind 28.07.82 og 1 ind 27.03.83, fjellerke 2 ind 18.10.81, vintererle 1 ind 27.03.83 og skjærpiplerke 1 ind 24.10.82. Opplysningene er framkommet utfra mangler i tidligere publisert artsliste. Takk til observante lesere.

De enkelte årene:

Jeg har plukket ut de viktigste opplysningene fra hvert år. Det er lagt vekt på spesielle episoder/ arter , samt resultatene fra de ulike årene.

Ronekilen 1984.

Dette ble et magert år m.h.t. undersøkelsesintensiviteten.

Undertegnede var utenbys grunnet studier og aktiviteten ble derfor noe redusert. Det ble kun tid til 33 besøksdager, men disse ble tilgjengelig godt benyttet og materialet skulle være representativt for området.

Det ble observert 4 nye arter d.å., og totalt kom vi kun opp i 69 arter. Det var ikke lagt opp til noe artsjag d.å., slik at tiden ble mere brukt på de tradisjonelle artene.

Vintermånedene forløp som normalt med åpent vann i januar og delvis isdekke fram til medio mars. Det er svært sjeldent at hele området fryser igjen, og viss så skjer , er det kun for noen dager.

Mattilgangen i råka begrenser da antall overvintrende andefugl. Til tider blir det nok temmelig snaubeitet i råka, og da gjør det nok godt med litt brødforing i tillegg.

En god dag i området i denne perioden byr på store andetall. Tar vi f.eks. søndag 11.03., da det var 106 kvinand, 42 stokkand, 23 siland, 2 knoppsvane, 3 sangsvane, 2 gråhegre, 1 juv. storskarv og 1 vipe, ser vi at det er gode tall for et så lite område. Måketallet ligger på 100-150 med gråmåke som dominerende art.

Når vi kom ut i april og endene trakk videre, kunne vi notere oss 13 rugde, 2 sandlo og noen tjeld 18.04. En tidlig låvesvale dukket opp 27.04, og bokfink kunne noteres med flokker på opptil 500. Den 30.04. ankom 5 makrellterner området og løvsangeren sang lystig.

Gjennom sommermånedene var det liten aktivitet fra vår side. Rørsanger ble hørt i hekketiden, svartbak og makrellterne hekket på holmen.

Det ble liten tid til ringmerking denne høsten og kun 42 ind ble merket. Høstmånedene bøy stort sett på normale ting, og tringavadere som rødstilk, gluttsnipe og skogsnipe kunne noteres jevnlig. Kornkråke ble ny art 06.10, da 4 ind ble sett. Samme dag gikk det 60 kaier over området. November og desember bøy på artige overraskelser, da svartand 1 ind. 25.11 og 2 ind 26.11 og faktisk en lomvi 30.12 dukket opp. Svartanda hadde riktignok en spesiell opptreden i Mandalsområdet denne tidlige vinteren og ved flere anledninger ble disse notert i brakkvannsområdene. Dette var helt nytt for oss.

Ronekilen 1984 forts.

Å få sett en lomvi inni en brakkvannskil er heller ikke dagligdags. Generelt var 1984 et brukbart år, men de store tallene uteble nok.

Makrellternen ankommer Ronekilen i månedskiftet april - mai. Den hekker enkelte år på holmen.

Foto: Bjørn V. Olsson

Ronekilen 1985.

Dette ble et noe bedre år enn 1984. Området ble besøkt med 71 anledninger og materialet gir en jevn dekning for hele året. Dette må betraktes som tilfredsstillende, men fortsatt er det sommermånedene som får dårligst dekning.

Det ble observert 102 arter d.å., hvorav 7 var nye for området. I årets første måneder kunne vi jevnlig notere oss knoppsvane og sangsvane. Disse ligger fast i kilen gjennom hele vinterhalvåret med gjennomsnittlig 10 ind. Endel økning blir det når isen slipper taket og 02.04. kunne vi notere oss hele 41 ind fordelt på knoppsvane 7 ad/ 5 imm og sangsvane 20 ad/ 9 imm.

Det var unormalt mye ringdue å notere seg i januar og 13.01. ble det sett flokker på 41 ind, 11 ind + noen småflokker.

ronekilen 1985 forts.

Stokkand lå på ca. 50 gjennom hele perioden. Toppand, laksand og lappfiskand dukket også opp og kvinand kom opp i 112 ind og 125 ind. i mars.

Arts og antallmessig startet året godt. Gråspett 1 hann 12-18.02, toppskarv 2 ind. 16.03 og 1 ind 18.03, sædgås 1 ind 16-24.03 - alle nye arter for området. Nye ble også ringtrost 1 hann 14.04 og kortnebbgås 21 ind 13.05. Skogdue ble notert 30.03 med 11 ind i flokk. Enkelte år opptrer stokkanda i større antall enn normalt og 12.04 kunne vi notere oss hele 174 ind i flokk.

Også i år kom makrellterna tidlig, 03.05 kunne 4 ind noteres. Sivsanger hevdet intenst revir 19.05 og under nattekursjon 01. 06 kunne både rør og sivsanger noteres. Et stillitspar viste også tegn til hekking 06.05. Ny hekkeart denne sommeren ble gulsanger med første obs. 29.05 og par med 3 unger 24.07. Dette er forøvrig første hekkefunn av gulsanger i Mandal kommune.

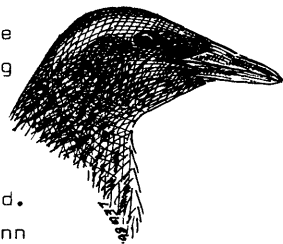
Sommeren gikk unna med svartbak som eneste rugefugl på holmen. Stokkand og siland dukket opp med ungekull i juni. Silanda kan ha opptil 30 unger å passe på. Det ser ut til at de fleste ungene klarer seg, men det er med stor uro vi ser på den økte småbåttrafikken i kilen. Enkelte ungdommer har det morro med å kjøre etter andeunger, og ved flere anledninger har jeg snakket til disse.

Høstens nettfangst ble startet 15.07 og samme dag kunne 1-2 sot - sniper noteres. Sotsnipe og bøksanger (1 ind i nett 31.07) ble nye arter. Ellers fikk vi 7 nye merkearter denne høsten.

Av spesielle ting fra høsten kan nevnes 1 Åkerrikse 20.08 og hele 19 nøttekråker 19.10. Det var utrolig fint å se åkerrikse i dagslys, og de røde framvingene lyste mot meg. Ellers har jeg kun hørt denne fuglen. Jeg prøvde senere å lokke på den, men den viste ingen tegn til interesse for lokkelyd.

Oreskogen langs kilen tiltrekker store mengder grønn sisik og 16.09 var det ca. 500 ind. i trærne og den 24.09 var det over 2000 ind. Et normalt antall ender og vadere kunne noteres. I desember økte antall andefugl og 24.12. var det knoppsvane 2 ad/6 imm., stokkand 55, kvinand 60, siland 16 og toppand 1 hann i kilen.

1985 må betegnes som et normalt år uten de store "bombene".

Ronekilen 1986.

Året 1986 har vist seg som et godt år når det gjelder feltarbeidet, med hele 151 besøksdager notert. Det er lagt ned et betydelig arbeid av de personene som har deltatt.

Det ble registrert 118 arter d.å., hvorav 7 nyregistreringer. Jarle Egset har dekket januar, februar og mars, videre har Gunnar Gundersen og Tørres A. Klev dekket området fra februar til desember. De har gjort en meget bra innsats og vi vet med større sikkerhet hva som oppholder seg i kilen til enhver tid. Når det gjelder ringmerkingen er det undertegnede som er hovedansvarlig. I dette arbeidet har Dagfinn Dahl, Gunnar Gundersen, Johnny Jørgensen og Tørres A. Klev gjort en fin innsats.

Alle takkes herved for flott innsats gjennom året 1986.

1986 må betegnes som et middels godt år når det gjelder antall av de tradisjonelle artene for området. Det har vært endel rastende våtmarksfugl og noen nyregistreringer er blitt gjort. Det er klart at selve vannarealet har sin største/ viktigste funksjon utover månedene februar, mars og april. I denne perioden slipper isen i kilen taket og mange trekkende fugler kan finne ro og mat i området. Svaner, hegrer og gjess finner vi i området hele året, og det skulle tyde på at de trives spesielt godt her.

Det er mye småfisk i området og det oppdaget en egretthege en dag i slutten av mai. Den ble sett om morgenen i ferd med å fiske, men pga. fotojegerens intense nærvær valgte den å gå på vingene. Lappfiskender kunne noteres i februar og mars. Kvartbekkasiner ble sett ved flere anledninger i april - mai, og denne ble ny art for området.

Det er også i 1986, som tidligere, 1-2 par hekkende silender og et stokkandpar i kilen. Alle så ut til å klare seg godt, og de fleste ungene kom seg på vingene. Svartbaken var på plass på holmen, mens ingen terner eller fiskemåker hekket denne sesongen. Det ble fort klart at det var mindre andefugl enn ellers denne høsten. Det ble drevet en del jakt i kilen og derfor fikk ikke fuglen den roen den hadde behov for før et evt. trekk. Brunnakken var svært sparsom og de mere tilfeldige gjestene som taffeland og bergand viste seg ikke. Her kan nevnes at en skjeand hann rastet en dag i slutten av desember.

Når det gjelder vadere var det også sparsomt, det var betydelig mindre tringa vadere og kun et fåtall calidris vadere ble obs. Vanligvis om høsten kan det være omlag 10-15 tringaer i kilen, -

ronekilen 1986 forts.

- mens det i år kun ble registrert 1 og 2 individer. En nyregistre - ring ble gjort, nemlig en lappspove den 23 september. Ellers er det ikke mye å framheve fra vintermånedene. En varsler ble sett 19. 12., men mest spesielt var nok en hørfugl 23.12. Begge ble nye arter for området. Generelt var det liten aktivitet i fuglen denne vinterhalvdelen, men et normalt antall svaner, ender og måkefugl kunne noteres. Verre var det med dvergdykker og sothøne som uteble helt denne perioden.

Når det gjelder ringmerkingen var dette en meget god høstsesong. Nye merkearter som spurvehauk, svartmeis, osenfink og gulsanger kunne føyes til listene våre. Totaltallet kom godt over tidligere sesonger med hele 1311 ind, dette til tross for normal merkeaktivitet. Det som var nytt for året var bruken av lokkelyd. Dette gjorde størst utslag hos arter som løvsanger, sylvia-sangere og meiser. Rødstrupa lot seg også lokke, men det var kun tidlig på morgenen, ca. 1 time før det ble lyst.

Noen gjenfunn er innrapportert, mens det ikke ble gjort noen funn av fugl merket av andre. Vi så tydelig behovet for å rigge til en heisnettanordning, da store mengder fugl trakk like over nettene.

Rosenfink ble ny art for Ronekilen den 27.07. da en ung hann gikk i fangstnettene.

Foto: Ole Aa.Brattfjord

Ronekilen 1987.

1987 vil nok bli en milepel for registreringsarbeidet i Ronekilen. Det er utført et kjempearbeid og området er besøkt ved hele 310 anledninger. Vanvittig bra..

Vi har nå fått et topp registreringsmateriale og de lenge etterlengtede sommerregistreringene har kommet fram.

Undertegnede, Jarle Egset, Gunnar Gundersen og Tørres A.Klev har stått for mestedelen av arbeidet, mens Raymond Aanensen, Tomas Bentsen, Jon Noddeland og Martin L.Pedersen har bidratt med opplysninger. Gundersen og Klev har besøkt området regelmessig gjennom hele sesongen og skal derfor ha størstedelen av æra for vel utført registrering.

I 1987 ble det registrert 134 arter, hvorav 7 nyregistreringer. Gjennom vinteren (jan-mars) var det et brukbart antall andefugl i kilen. 2 sædgjess ble sett primo januar. Dvergdykkeren dukket opp førstestens 27.01, - gledelig, da dvergdykkeren har vist tilbakegang de siste årene. 13.01 ble 3 kornkråker sett. I midten av februar frøys hele området til og kun ei lita råk ved kanalen var åpen. De 10-15 svanene som holdt seg her ble nå foret med brød. De trengte nok denne ekstra næringstilgangen og brødforingen tiltrakk seg attpå til 30-45 kanadagjess. Det gikk med en del sekker med brød. 15.03 ble det sett 3 viper og 21.03 kom den første tjelden, 2 silde- måker og 26+9 viper. En uke senere kom det 150 sildemåker, 150 grå- måker, 20 svartbak og 20 hettemåker og satte seg på iskanten. 25.03 kunne første nyregistrering noteres, nemlig en polarsisik. 09.04 dukket ei lappfiskand hann opp og holdt seg her til 13.04. Eks. på en god dag under vårtrekket er 11.04, da det var 3 toppskarv, 1 storskarv, 142 kvinand, 1 lappfiskand, 65 siland, 10 brunnakke, 5 krikand, 20 grågås, 1 fiskeørn, 1 musvåk, 1 dvergfalk, 1 stein- skvett og 3 buskskvett. Dvergfalken ble den andre nyreg. i 1987. Fiskeørn er ikke sett siden 1980. 14 byduer, 7 storspover og 3 sand- loer ble sett primo april. Ei kattugle ble hørt ved flere anledninger denne våren. 19.04 dukket det opp 2 sivhøner og mistanke til hekking framkom, da de holdt seg her til langt uti mai. Sivhønen har vært borte fra Ronekilen siden 1982. 4 musvåk ble sett 23.04. Gleden var stor 01.05 da et gravand par slo seg ned i kilen. De holdt seg her til ultimo mai, men ingen hekking kunne konstateres. Det er nå 5-6 år siden det har hekket gravand i grundtvannkiler i Mandal. 05.05 fikk vi en kjempeoverraskelse, hele 57 hvitkinngjess trakk over. Dette kan vi ikke si å ha sett maken til i Vest-Agder tidligere.

ronekilen 1987 forts.

14.05 hadde svartbakparet lagt 3 egg på holmen. 17.05 sang rør-sangeren og 19.05 hørte vi bøksanger. 23.05 hørte vi tornsanger, munk, hagesanger og møller, altså en god sylvia dag. 02.06 hørtes siv, rør, gul og bøksanger.

Det ble gjort reirfunn av bl.a. svartbak, kattugle, låvesvale, linerle, jernspurv, rødstrupe, buskskvett, svarttrost, grå og måltrost, rør - torn - hage - munk og løvsanger, svarthvit fluesnapper, blå - kjøtt og spettmeis, skjære, kråke, stær, bokfink, grønnefink og sivspurv.

I tillegg kommer en rekke sannsynlige og mulige hekninger samt stokk og siland som kommer fram med ungekull.

15.06 begynte høsttrekket å melde seg, med 15 småspover. Denne ble ny art i området, men er forøvrig vanlig i Mandal i denne tiden. Ble ellers sett med 1 ind. flere ganger i juli.

17.07 kom den første gluttsnipen og 20.07 dukket heiloen opp. Ellers ankom de vanlige

tringa artene i normale antall. Myrsnipe viste seg med 3 ind 04.08 og 2 ind 27.08 -

eneste calidris-vader denne høsten. En mulig kvartbekkasin 06.08 og 1 sikker kvart 09.08. 31.08 fanget vi 1 hauksanger og 04.09 hang det jammen en til. Ekstra morro ble det 04.09, da vi kun fikk 17 fugl den dagen. En hørfugl dukket opp 04.10 og flere i Mandal fikk sett den. Det var Tomas Bentsen som fikk øye på fuglen og uttrykket i både stemme og fjæs lar seg neppe beskrive. En stor glede og et fint innslag i reg. arbeidet. Fuglen holdt seg her til 07.10. Grågås 5 og kanadagås 20 ankom 11.10.

Ellers må det nevnes at det blir liten tid til å notere seg tall i trekktiden, da ringmerkingen krever det meste av tiden. Men noe fikk vi notert og 11.10 passerte det store mengder heippiplerke som vi anslo til min. 1000 ind. Endel trost og tornirisk trakk også denne dagen. 17.10 satt det en nydelig blåstrupe hann inntil nettstangen og ventet på å bli fanget. Dessverre, den kom seg unna og vi står fortsatt uten blåstrupe på merkelista vår.

Men 18.10 skjedde det. En myrrikse ble sett i nettgaten. Ved flere anledninger ble fuglen sett nettopp her, men al ri om den ville gå i nettene. Den holdt seg her fram til 26.10. Kaie ble sett 27.10, 28.10 og 31.10 med hhv. 70, 100 og 200 i flokk. 2 kornkråke fulgte flokken 28.10. 2 kvartbekkasin 06.11 og 1 tretåspett 08.11.

Kattugle hekket her i 1987.

Ronekilen 1987 forts.

Tretåspetten hadde invasjonssopptreden denne høsten og ble sett overalt i Sør-Norge. 28.11 ble 3 bergender notert og disse holdt seg her hele vinteren. Vi fikk faktisk ringmerket den ene 06.12. 15.11 ble 2 furukorsnebb hanner sett og helt på tampen fikk vi med årets eneste sothøneobs., med 1 ind 30.12.

Etter at det ble sett så mye kråkefugler, besluttet vi å bygge en kråkefelle. Dette ble satt sammen i november. Det ble ingen fangst dette året, men 1988 burde gi resultater.

Ringmerkingen ble prioritert denne høsten. Det ble tatt ibruk heisnett og lyd ble benyttet gjennom hele høsten. Heisnettet ble en kjempesuksess og patenten vår må sies å være genial.

Vi jobbet utfra fjorårets erfaringer og sopte inn løvsangere i hopetall. Sylvia-sangere går bra og rødstjert, rosenfink, tre og heippiplerke går godt tidlig på høsten, mens rødstrupe, jernspurv, gjerdesmett og gransanger spilles fra midt i september. Kjerr-sangere ble spilt uten økning i fangsten.

Vi vil prøve å rigge til flere heisnett. Nettfangsten vår blir dessverre noe spolert grunnet dårlig tilgang på nett. Vi fanger med ca. 10 nett, men håper å øke antallet i 1988. Synd at slikt skal være med å begrense fangsten.

Ringmerking, resultater og gjenfunn.

Det har vært drevet ringmerking i Ronekilen siden 1981.

I de første årene ble det fanget med 6-8 nett og uten lokkelyd.

I 1986 fikk vi tak i lyd og spilte løvsanger. Dette gav en økning på ca. 250 % og en god del andre arter ble tiltrukket av lyden.

I 1987 fikk vi rigget til et heisnett. Nettantallet ble ikke øket noe ellers og vi fikk faktisk en økning i fangsten på omlag 100 %.

Dette var tatt ut fra merketabellen. Vi har ikke ført noen oversikt ang. fangsaktiviteten, men det er klart at det har vært en økning også her. Vi vil prøve å satse på flere heisnett, da vegetasjonen på fangstplassen består av høyvokste oretrær med sivskog i utkanten. Vi har anslått at ca. 80 % av de trekkende fuglene flyr over den nåværende netthøyden. Vi får nok lokket ned endel av disse, men resultater fra nettrundene viser klart at heisnettet står for størstedelen av fangsten. Omlag 75 % av glen på nettrundene går i heisnettet. Vi har prøvd å kutte toppene på oretrærne, men disse gror så fort at vi formelig kan "se at de skyter til værs".

Foto: Ole Aa. Brattfjord

Resultatene ved bruk av lyd ser ofte slik ut. Løvsangerne deiser i jevnt og trutt. Etter 1/2 times spilling henger det gjerne slik som på bildet. Ca. 80 fugl er avbildet her.

Resultatene viser at det er ringmerket 5576 ind. pr. 31.12. 87. Av disse har vi fått tilbakemelding på 22 fugl. De fleste fra Mandalsområdet, men spaniafunn av grønnsisik frisker litt opp. De forskjellige funnene blir framstilt i tabell 2.

Vi har kontrollert 2 fugl merket utenfor fylket. Rørsanger merket ved Ilene, Vestfold og løvsanger fra Rogaland.

Av egne kontroller er rørsanger den mest interessante. Vi har fanget en fugl inn 5 år etterhverandre. Svarttrost, endel meiser og sivspurv blir også kontrollert jevnlig.

Tabell 2 Gjenfunn fra Ronekilen.

Art	Merkedato	Funnsted	Funndato	Avstand	Tid
Kanadagås	20.12.81	Søylekilen	10.01.82	1 (km)	21 dg.
Kanadagås	20.12.81	Jåbekk	15.03.87	6	3år-18dg
Rugde	07.01.85	Skjebstad	08.02.85	2	1md- 1dg
Svarttrost	29.07.81	England	14.02.82	973	6md-16dg
Hagesanger	27.07.83	Helgoland	03.06.84	427	10md- 7dg
Hagesanger	28.07.87	Spania	02.09.87	1924	1md- 4dg
Løvsanger	21.07.82	Mandal	31.07.83	0	1år-10dg
Løvsanger	31.07.83	Danmark	25.08.83	474	25dg
Løvsanger	26.07.86	Mandal	05.08.86	0	10dg
Løvsanger	21.07.87	Mandal	23.07.87	0	2dg
Løvsanger	12.08.87	Belgia	01.09.87	812	20dg
Fuglekonge	05.10.86	Jåbekk	11.10.86	5	6dg
Kjøttmeis	29.09.85	Jåbekk	15.11.86	5	1år-1md26dg
Kjøttmeis	1981- 87	Flere lokale funn, ca.	20.		
Stær	24.05.87	Lyngdal	25.07.87	22	2md- 1dg
Grønnsisik	09.09.81	Spania	+?.10.81	1760	ca.1md
Kråke	24.05.87	Furulunden	14.06.87	1	21dg
Sivspurv	30.08.85	Frankrike	27.01.87	1648	1år4md-27dg

Kontroller av fugler merket av andre.

Rørsanger, merket Ilene, Vestfold 14.08.82 - kontrollert 18.09.82.

Løvsanger, merket Karmøy, Rogaland 11.08.86 - kontrollert 23.08.86.

Kjøttmeis, Jåbekk til Ronekilen på merkedagen.

HÅREK DEN HARBALNE

Ringmerkingsoversikt 1981 - 1987.

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	Totalt
Kanadagås	2	-	-	-	-	-	-	2
Krikkand	-	-	-	-	-	-	1	1
Bergand	-	-	-	-	-	-	1	1
Siland	-	1	-	-	-	-	-	1
Spurvehauk	-	-	-	-	-	3	-	3
Vannrikse	-	2	-	-	-	-	-	2
Sothøne	-	-	-	-	1	-	-	1
Enkeltbekkasin	-	1	-	-	-	-	-	1
Rugde	-	-	-	-	1	-	-	1
Skogsnipe	-	-	-	-	-	-	1	1
Strandsnipe	-	-	2	-	-	-	1	3
Fiskemåke	-	-	-	-	1	-	-	1
Svartbak	-	-	-	-	-	-	3	3
Grønnspekk	-	-	-	-	-	-	1	1
Tårnseiler	2	-	-	-	-	-	-	2
Vendehals	-	-	-	-	3	-	-	3
Låvesvale	6	2	8	-	5	8	9	38
Trepipplerke	3	2	2	-	1	1	33	42
Heipipplerke	-	7	-	-	-	2	20	29
Gulerle	-	-	1	-	-	-	1	2
Linerle	-	2	5	-	5	1	4	17
Gjerdessmet	-	1	1	-	-	5	19	26
Jernspurv	6	4	2	1	6	26	98	143
Rødstrupe	36	11	13	3	20	35	259	377
Rødstjert	-	1	-	-	-	1	8	10
Buskskvett	3	1	3	-	2	1	9	19
Steinskvett	-	-	-	-	-	-	2	2
Svarttrost	13	7	7	-	-	1	39	67
Gråtrost	1	1	2	-	-	-	5	9
Måltrost	2	2	1	-	-	1	17	23
Rødvingetrost	2	1	1	-	-	-	10	14
Gresshoppesanger	-	1	-	-	-	-	-	1
Sivsanger	2	1	2	-	1	3	3	12
Rørsanger	16	33	16	1	11	30	37	144
Gulsanger	-	-	-	-	-	1	2	3
Hauksanger	-	-	-	-	-	-	2	2
Møller	1	-	-	-	-	1	8	10
Tornsanger	1	-	4	-	4	9	9	27
Hagesanger	3	7	19	2	11	31	126	199
Munk	-	5	7	2	3	15	43	75
Bøksanger	-	-	-	-	1	-	-	1
Gransanger	3	-	1	-	-	6	38	48
Løvsanger	60	135	388	20	212	919	1396	3130
Fuglekonge	1	-	-	-	-	6	1	8
Gråfluesnapper	6	3	3	-	3	-	2	17
Svarthvit fluesnapper	4	12	20	4	7	36	45	128
Stjertmeis	-	-	-	-	8	-	-	8
Løvmeis	5	3	2	-	2	1	5	18
Granmeis	-	-	-	-	1	3	3	7
Svartmeis	-	-	-	-	-	6	4	10
Blåmeis	24	15	4	-	11	34	36	124
Kjøttmeis	11	9	6	2	6	52	87	173
Spettmeis	1	1	-	-	-	3	12	17
Trekryper	2	-	-	-	-	4	13	19
Tornskate	-	-	1	-	-	-	1	2

ringmerkingsoversikt 1981-1987 forts.

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	Totalt
Nøtteskrike	-	1	-	-	-	-	5	6
Skjære	-	-	-	-	-	-	7	7
Nøttekråke	-	1	-	-	-	-	-	1
Kråke	-	-	3	-	-	-	2	5
Stær	-	5	8	7	-	1	15	36
Bokfink	6	40	14	-	15	22	94	191
Bjørkefink	-	3	-	-	1	13	5	22
Grønnfink	-	3	1	-	2	-	5	11
Grønnsisik	47	56	-	-	1	12	65	181
Tornirisk	-	-	-	-	2	-	-	2
Bergirisk	-	-	-	-	-	-	1	1
Gråsisik	-	4	-	-	-	-	-	4
Rosenfink	-	-	-	-	-	1	3	4
Gulspurv	-	-	-	-	-	-	2	2
Sivspurv	13	9	7	-	9	17	20	75
70 arter	282	393	554	42	356	1311	2638	5576

Det er stilig å se utviklingen gjennom merkeårene.

Erfaring og nye patenter gir tydelige resultater.

Nå får vi se hva 1988 kan by på!!!

Til slutt listes det opp en total artsoversikt for området. Det er ikke brukt noen form for symboler i denne. Listen omfatter perioden 1979 - 1987.

Overgdykker	Siland	Enkeltebekkasin
Toppdykker	Laksand	Rugde
Storskarv	Myrhauk	Lappspove
Toppskarv	Hønsehauk	Småspove
Egrettheigre	Spurvehauk	Storspove
Gråhegre	Musvåk	Sotsnipe
Knoppsvane	Fjellvåk	Rødstilk
Sangsvane	Kongeørn	Gluttsnipe
Sædgås	Fiskeørn	Skogsnipe
Kortnebbgås	Tårnfalk	Grønnstilk
Grågås	Overgfalk	Strandsnipe
Kanadagås	Lerkefalk	Hettemåke
Ringgås	Jaktfalk	Fiskemåke
Gravand	Orrfugl	Sildemåke
Brunnakke	Storfugl	Gråmåke
Snadderand	Vannrikse	Svartbak
Krikkand	Myrrikse	Krykkje
Stokkand	Åkerrikse	Makrellterne
Skjeand	Sivhøne	Rødnebbterne
Taffeland	Sothøne	Lomvi
Toppand	Tjeld	Alkekonge
Bergand	Sandlo	Bødue
Ærfugl	Heilo	Skogdue
Svartand	Vipe	Ringdue
Kvinand	Myrsnipe	Tyrkerdue
Lappfiskand	Kvartbekkasin	Gjøk

Hubro	Buskskvett	Spettmeis
Kattugle	Steinskvett	Trækryper
Hornugle	Ringtrost	Tornskate
Perleugle	Svarttrost	Varsler
Tårnseiler	Gråtrost	Nøtteskrike
Hærfugl	Måltrost	Skjære
Vendehals	Rødvingetrost	Nøttekråke
Gråspett	Duetrost	Kaie
Grønnspekk	Gresshoppesanger	Kornkråke
Svartspett	Sivsanger	Kråke
Flaggspett	Rørsanger	Ravn
Dvergspett	Gulsanger	Stær
Tretåspett	Hauksanger	Gråspurv
Sanglerke	Møller	Pilfink
Fjellerke	Tornsanger	Bokfink
Sandsvale	Hagesanger	Bjørkefink
Låvesvale	Munk	Grønnfink
Taksvale	Bøksanger	Stillits
Trepiplerke	Gransanger	Grønnsisik
Heipiplerke	Løvsanger	Tornirisk
Skjærpiplerke	Fuglekonge	Bergirisk
Gulerle	Gråfluesnapper	Polarsisik
Vintererle	Svarthvit fluesnapper	Gråsisik
Linerle	Stjertmeis	Grankorsnebb
Sidensvans	Løvmeis	Furukorsnebb
Fossekall	Granmeis	Rosenfink
Jernspurv	Toppmeis	Dompap
Gjerdsmett	Svartmeis	Kjernebiter
Rødstrupe	Blåmeis	Gulspurv
Blåstrupe	Kjøttmeis	Sivspurv
Rødstjert		

Godt utvalg i:

- **Kontorutstyr**
- **Hobbyutstyr**
- **Skolemateriell**
- **Utstyr til
hjemmekontoret**

Mandal Bok & Papir

Holbæk Eriksensgt. 10 —
I polbygget — Mandal
Tlf. 65 397

NOF - ÅRSMØTE I SKIEN 22-24. APRIL 1988

Runar Jåbekk

Årets årsmøte i NOF ble avholdt på Hotell Herkules like utenfor Skien fredag 22. til søndag 24. april. P.g.a. sponsing fra Zeiss kunne årsmøtearrangementet utvides til 3 dager. V.h.a. reiseutgjenningskassa og den nevnte sponsing dekket NOF reise og opphold for 2 representanter fra hver fylkesavdeling. Fra V-Agder møtte Finn Jørgensen og undertegnede. Ellers fra V-Agder deltok Nils H. Lorentzen, Tor Oddvar Hansen, Atle Grimsby og Atle H. Qvale (sistnevnte representerte forøvrig Buskerud).

Helgens program var som følger:

PROGRAM FOR NOF'S ÅRSMØTEARRANGEMENT I SKIEN I HELGEN 22.-24. APRIL 1988.

TORS DAG 21.4.:

Årsmøterepresentantene bør ankomme Hotel Herkules torsdag kveld, slik at man er klar til å ta fatt på ledermøtet fredag morgen. Middag serveres torsdag kveld fra kl. 15.30 til kl. 20.30.

FREDAG 22.4.:

07.00 - 08.45: Frokost.
 09.00 - 11.00: Organisasjonsmessige og faglige emner styret ønsker å ta opp.
 11.00 - 13.00: Emner fylkesavdelingene/lokallagene ønsker å ta opp.
 13.00 - 14.15: Lunch.
 14.30 - 16.30: Redaktør- / redaksjonsmøte.
 16.30 - 18.30: Generell debatt om emner som spontant måtte dukke opp.
 19.00 - 20.30: Middag.
 21.00 -: Oppsummering av ledermøtet, kombinert med sosialt samvær.

LØRDAG 23.4.:

07.00 - 08.45: Frokost.
 09.00 - 12.00: Ringmerkingmøte. Bl.a. debatt om ringmerkingens status og fremtid i Norge.
 12.00 - 13.00: Demonstrasjon av Zeiss-kikkerter.
 13.00 - 14.00: Lunch.
 14.30 - 18.30: Årsmøte.
 19.00 - 20.30: Middag.
 21.00 -: Sosialt samvær.

SØNDAG 24.4.:

07.00 - 08.00: Frokost.
 08.15 - 15.00: Ekskursjon til Jomfruland. Avreise med buss fra hotellet kl. 08.15. Hjemreise fra Jomfruland kl. 13.00, ankomst Skien kl. 14.30-15.00. Bussen kjører innom jernbanestasjonen i Skien. Herfra går det tog mot Oslo kl. 14.00 (ankomst Oslo kl. 17.35), kl. 15.35 (kl. 18.28) og kl. 16.41 (kl. 19.35). Ekskursjonsavgift: kr. 40,-.

De fleste deltagerne ankom Hotell Herkules torsdag ettermiddag/kveld eller natt til fredag. De tidligst ankomne fikk tid til litt sosialt samvær utover natta, mens de siste knapt fikk lagt seg før det var frokosttid.

Freitag 22.04: Ledermøte, redaksjonsmøte.

Hele fredagen var satt av til ledermøte og redaksjonsmøte.
Først var det endel saker styret ønsket diskutert:

SAKER SOM NOF-STYRET ØNSKER Å TA OPP PÅ LEDERMØTET

1. Gjennomgang av endel sentrale opplysninger fra de utsendte grønne spørreskjemaene.
2. NOF som naturvernorganisasjon. Forholdet til forvaltningsmyndighetene, Miljøvernavdelingene hos Fylkesmennene, VVF m.fl.
3. Den generelle driften av NOF, herunder økonomi.
4. Hvordan styrke NOF-organisasjonen. Vervekampanjen 1988.
5. NOF-kontoret, bemanning/tjenester/service.
6. Salgsavdelingen, nytt materiell.
7. Forholdet til massemedia (markedsføring) og næringslivet.
8. Skadestasjon for fugl.
9. Fuglevakta.
10. Idland-saken.
11. Valget i NOF - større engasjement er ønskelig!
12. NSKF - LRSK.
13. NNKF - Norsk Navnekomite for Fugl.

Årsmøtedeltagerne ble delt inn i grupper, der hver gruppe tok opp og diskuterte enkelte av punktene. Resultatene fra dette ble presentert senere på på dagen. Fyldige referat fra de forskjellige gruppene blir presentert i Vår Fuglefauna nr. 3-88.

Det neste på programmet var emner fylkesavdelingene ønsket å ta opp:

SAKER INNMELDT FRA FYLKESAVDELINGENE TIL LEDERMØTET

1. Oppland

Hvordan akter NOF å følge opp ulovlig jakt/innsamling av fredet vilt? Politiets oppfølging? NOF's rolle som pådriver/innsamling av opplysninger?

2. Vest-Agder

Problemene med håndheving av vernebestemmelsene i naturvernspørsmål, beskjedne straffeutmåling m.v.

Kontaktpersoner i politi- og tolletaten. Hva har skjedd?

Registrering av eldre preparater av truede/fredede arter. Eventuell utvidelse av listen over de artene som det må søkes om å stoppe ut?

3. Vest-Agder

Oljevernøvelser; Er NOF med? Vasking av oljeskadd fugl: Har det fremkommet nye teknikker/opplysninger fra andre land?

4. Vest-Agder

Stålhagl/Blyhagl-problematikken. NOF's engasjement.

5. Oppland

Er det aktuelt med nye initiativ vedrørende vårjakt i Finnmark?

6. Vest-Agder

Gjensidig redusert kontingent for medlemmer av flere organisasjoner?

7. Vest-Agder

Bedre informasjon om hva som skjer med diverse styresaker.

8. Vest-Agder

Boka "Fuglelokaliteter i Norge". Hva har skjedd/skjer?

9. Vest-Agder

Utveksling av opplysninger av sårbare/truede arter mellom NOF/DN/Miljøvernave-lingene. Hva har skjedd?

10. Vestfold, Troms, Nordland, Telemark

Rekruttering (verving) og oppfølging. Hvordan få med flere jenter/kvinner?

Behov for egne junior- og senioravdelinger?

11. Vestfold, Telemark

Fornyelse av foreningslivet. Kontakt på tvers av fylkesgrensene m.h.t, møter, ekskursjoner, foredragsholdere m.v.

12. Vest-Agder

Reiseutjevnskassa. Når skal man betale, og til hvilken konto?

13. Hordaland

En gjennomgang av hvilke lokallag som eksisterer. Ikke-eksisterende lag bør lukes ut, slik at porto kap innspares ved tidsskriftutsendelse.

14. Nordland

Norsk Fuglevernsmidde. Hvordan skaffe penger?

15. Tvedestrand

Hvordan få tak i undervisningsmaterieell for studieringer?

16. Telemark

Hvilke erfaringer har Østfold med driften av foreningskontoret i fylket?

17. Telemark

Dagens kontingentordning i NOF.

18. Telemark

Er det rimelig at et medlem i et lokallag har de samme rettighetene f.eks. på et årsmøte som dem som har betalt sin kontingent både lokalt og til NOF sentralt?

19. Telemark

Markedsføring av fylkesavdelingen.

Fordelingen av de innmeldte sakene:

Vest-Agder (8), Telemark (6), Nordland (3), Oppland (2), Vestfold (2), Troms (1), Hordaland (1).

Vest-Agder og Vestfold har påmeldt ytterligere en sak hver, men disse vil bli tatt opp i sammenheng med redaktørmøtet.

Det er umulig å komme inn på alle de tema som ble diskutert, men som man ser var Vest-Agder klart det fylkeslag med flest innmeldte saker. Programmet var stramt, men v.h.a. Andreas Cleves "harde hånd" klarte man å holde tidsskjemaet. Generelt kan man si at etter endel diskusjoner ble man stort sett enige om det meste.

Til redaktørmøtet var følgende saker innmeldt:

R E D A K T Ø R M Ø T E T

Møtet vil ta for seg tidsskrift-situasjonen både sentralt (Vår Fuglefauna, Cinclus) og i det enkelte fylke (lokaltidsskriftene).

2 saker med tilknytning til møtet ble innmeldt fra fylkesavdelingene.

1. Vestfold

Et eget VF-nummer om vellykkede lokale tiltak.

2. Vest-Agder

Tidsskriftpakke av lokaltidsskrifter som i Sverige.

I tillegg til dette ble det diskutert og utvekslet erfaringer mellom de forskjellige redaksjonene. De fleste redaktørene var ganske fornøyde med tingenes tilstand, selv om stofftilgangen var noe liten og/eller ujevn hos enkelte.

Etter middagen var det oppsummering av ledermøtet, og dette gikk gradvis over i sosialt samvær. Øystein Størkersen fra Trondheim viste lysbilder fra en tur til Israel og Egypt sist vinter, og

Atle Qvale i diskusjon
med Svein Myrberget.

Runar Jåbekk, Atle Qvale
og Viggo Ree tester og
diskuterer Zeiss-kikkerter.

Andreas Cleve demonst-
rerer nettsperring slik
det foregår på Jomfruland!

Alle foto:
Finn Jørgensen

ellers ble det mye prat og latter. Uten forkleinelse for noen må man ta av seg hatten for den "innsats" folk som Morten Vikør, Terje Axelsen, Roar Solheim og Viggo Ree gjør på slike kvelder/netter. For mange er dette årsmøtets store høydepunkt.

Lørdag 23.04: Ringmerkingsmøte, Årsmøte.

Lørdagen åpnet med ringmerkingsmøtet, der hele Ringmerkingsrådet var til stede. Etter endel innledningsforedrag fra rådet var ordet fritt. Alle var enige om fordelene ved at vi nå kun har en merkesentral i Norge, nemlig Stavanger Museum. Det som derimot alle beklaget var at sentralens bemanningskapasitet var altfor liten i forhold til den mengde fugl som merkes. I tillegg oppbevarer Stavanger Museum ett årsverk med ubehandlede gjenfunn o.l. fra Zool. Mus. Oslo. Alt dette medfører en uakseptabel treg saksgang ved Ringmerkingssentralen. Noen enkle løsninger på dette framkom ikke.

Ettermiddagen var satt av til selve årsmøtet. Dette ble gjennomført på tradisjonelt vis. Årsmelding og regnskap for 1987 ble opplest og godkjent. Spesielt til regnskapet, som viste et underskudd på over 90.000,-, var det endel merknader. Av andre årsmøtesaker ble det mest diskusjon om det planlagte aksjeselskapet Naturundersøkelser A/S. Etter mye om og men ble saken utsatt i påvente av nærmere utgreiing, og taes opp på neste årsmøte.

Valget gikk raskt og greit. Den eneste lederkandidaten, nemlig Alv Ottar Folkestad, ble enstemmig valgt. Ellers ble styret bestående av Andreas Cleve, Bjørn Frantzen, Per Ole Syvertsen, Terje Axelsen, Hans Dransfeld og Ketil Valde. Til slutt ble Yngvar Hagen utnevnt til NOF's 6. æresmedlem.

Det meste av lørdagskvelden gikk med til et lysbildeforedrag av Atle H. Qvale fra hans Marokkotur i mars-88. Foruten dette ble det mye prat og moro mellom etterhvert utslitte og søvn-hungrige NOF-ere.

Søndag 24.04: Ekskursjon til Jomfruland.

Årsmøteekskursjonen gikk nær sagt selvfølgelig til Jomfruland, der deltagerne fikk studere forholdene ved fuglestatjonen. De helt store fugleobservasjonene var det få av, men en praktærfugl ved øyas sørspiss var jo noe. Været var derimot helt topp, og det ble noen hyggelige og avslappende timer i sola før vi tok fatt på hjemreise.

Årets årsmøte vil uten tvil gå over i historien som et av de riktig "store". Det tekniske og formelle opplegget kunne knapt vært gjort bedre. Her var tenkt på de minste detaljer. Det var flott stemning og godt humør som preget hele helgen, og de fleste deltagerne stiller nok opp i Bergen i 1989.

VERNEOMRÅDER I VEST-AGDER

Finn Jørgensen

"Hva har vi?" spør mange.

"Hva finnes av vernede områder i fylket vårt"

Vi venter fortsatt på godkjenning av våtmarksplanen for V-Agder. I mellomtiden raserer bøndene som aldri før. "Her må vi henge i å få dyrket opp mest mulig før det kommer noen skjøtelsesplan", tenker bøndene. Det er ihvertfall vårt inntrykk av situasjonen i dag. Områder på Lista mister helt sin kvalitet, og når de endelig blir fredet, ja da har de kanskje ikke noen "verdi" lenger. Verdien for bonden har økt betraktelig, mens våtmarksartene har fått et rasert område.

Vel, vi har da endel reservater tenker vi, og utfra tidligere verneutkast skulle vi ha endel edelløvskogsreservater. Ved nærmere undersøkelser viser det seg at det kun er et fåtall av de opprinnelig foreslåtte områder som har fått vernestatus. Flere områder var for lite undersøkt og kunne ikke forsvares som verneverdige. Jeg vil komme tilbake til disse senere og oppfordre til nye undersøkelser. Spesielt viktig blir dette nå når hvitryggspetten har sin hovedutbredelse fra V-Agder til N-Møre. Her kan vi gjøre en stor regional innsats!

Hva har vi så av vernede områder? Jo, faktisk har vi 74 naturreservater, 4 landskapsvernområder, 1 plantelivfredningsområde, 7 fuglelivsfredningsområder og 3 planteliv/fuglelivsfredningsområder. Disse er fordelt på 32 sjøfuglreservater, 23 edelløvskogsreservater, 12 myrreservater, 12 våtmarksreservater, 1 mineralforekomst og 8 områder langs Lista-halvøya.

Dette ble mye oppramsing. Jeg vil derfor kort prøve å forklare hovedtrekkene i de forskjellige verneformene. Etter naturvernloven har vi i hovedtrekk fire verneformer, nemlig nasjonalparker, naturreservater, landskapsvernområder og naturminner. Nasjonalparker og naturreservater har de strengeste vernebestemmelsene, mens spesielt landskapsvernområder kan ha en noe mildere formulering.

I praksis er det naturreservater som har den strengeste lovgivningen, ofte med ferdselsforbud. Det er i hovedsak fuglereservater som får ferdselsforbud innlagt i fredningsbestemmelsene. Her i V-Agder er det naturreservater og landskapsvernområder vi har mest kontakt med.

1. Nasjonalpark: Det er foreløpig ikke lagt noen nasjonalpark i V-Agder. Det er foreslått en oppe i fjellheimen i området ved Njardarheim. Denne vil eventuelt også komme inn i Rogaland og A-Agder. Nasjonalparker brukes stort sett bare om større områder.

2. Naturreservat: Herunder kommer fugle-, plante-, myr- og skog-

reservater. Naturreservat brukes alltid der det kreves ferdselsforbud, f.eks. i fuglereservater. Det er svært sjeldent at det tillates jakt i et naturreservat (fuglereservat), men unntak er der jo alltid.

3. Landskapsvernområde: Dette blir mye brukt for å bevare områder som har spesiell betydning for plante- og/eller dyreliv. Det er tillatt å ferdes i disse områder, og jakt kan utøves i flere områder.

4. Naturminne: Brukes spesielt om mindre ting som gravhauger, gamle trær, spesielle geologiske formasjoner og ikke minst tradisjonelle hekkeplasser for sjeldne fugler (f. eks. havørn).

Jeg vil her gi en fullstendig liste over alle områder i V-Agder som er vernet etter naturvernloven. Verneplanen for våtmark er ennå ikke behandlet i statsråd, men vi tar likevel med de områder som er innstilt av departementet.

Naturreservater

Kristiansand kommune: Brattholmene
Røvsund
Gåseholmen og Slettholmen
Terneholmen og Grønningen
Øksø
Skjede
Grovvann
Murtetjønn
Murtedalen
Kjosbukta

Mandal kommune: Valløy
Søndre Eggvær
Kjellingen
Skjøringen
Store Vengesholmen
Slettingen
Skotholmen
Klovholmene
Kjorten
Bjørnen

Farsund kommune: Terneholmen
Rauna
Jakobsholmen, Lilleholmen og Rundholmen
Skydskjær
Straumen
Vassenden
Søllegrød
Listeid
Utgjeldsvann
Røirtjønn
Nesheimvann

Flekkefjord kommune: Rødholmen
 Øvre og nedre Svinholmen
 Langevann
 Bevramyr

Vennesla kommune: Sognevannet (jfr. Songdalen)

Songdalen kommune: Sognevannet (jfr. Vennesla)
 Mandalsheia
 Orlogskarten
 Hegglandsheia
 Birkelandsvann

Søgne kommune: Store Lyngholmen
 Herøya
 Songvaar, Hellersøya og Kubbøya
 Låveheia
 Store Øygarden
 Lunde
 Lohnetjønn

Marnardal kommune: Kleveland

Hægebostad kommune: Brnehelleren
 Fiskelandsvann
 Lykkjevann

Kvinesdal kommune: Knebeknuten
 Eljestrøm
 Skremyr
 Åkrokkan
 Dyrilimyr

Audnedal kommune: Grønslåtta

Lindesnes kommune: Hummerholmen
 Olavskjæran
 Udvåre
 Agneskjæret
 Småskjæran
 Guleholmane
 Fotskarlia
 Audna
 Kjerkevågen

Lyngdal kommune: Markøy
 Kvellandsfossen
 Skoland
 Giftvåg
 Lautjønn
 Nakkestad
 Maurslåtta

Sirdal kommune: Innstestøl

Landskapsvernområder

Kristiansand kommune: Kalkheia

Farsund kommune: Havnehagen
Listastrendene
Hanangervann og Kråkenesvann

Plantelivsfredningsområder

Farsund kommune: Stave

Fuglelivsfredningsområder

Farsund kommune: Havika
Fuglevika
Nordhasselvika
Prestvann
Lundevågen

Flekkefjord kommune: Loga

Lyngdal kommune: Nedre Lyngdalselva

Plante- og fuglelivsfredningsområder

Farsund kommune: Einarsnes
Kviljo
Steinodden

Forfatters adresse: Finn Jørgensen
Sånum
4500 Mandal

K O N K U R R A N S E F U G L E N

Det kom inn 3 svar på forrige konkurransefugl. Alle hadde svart riktig, nemlig steinskvett. Vi hadde kanskje regnet med at den knapt utvokste ungfugl-drakten, samt det at fuglen satt i et tre skulle gjøre det noe vanskelig for enkelte, men dengang ei. Som innsenderne nevner var det nok haletegningene som var det avgjørende kjennetegnet.

Vinner denne gang ble Gunnar Gundersen. Vi gratulerer og bokpremie vil bli sendt.

Neste konkurransefugl blir kanskje vanskeligere. Vi kan nevne at arten ble observert i V-Agder i 1987! Svar sendes redaktøren senest 14 dager etter at du mottar "Piplerka". Og husk: Vinner sjansene er meget store!

Lykke til!

G U N N A R S V A N N 25 - 26.06.88

Tor Egil Høgsås

Denne helga i juni hadde lokallaget i Mandal avsatt til å besøke en ikke helt ukjent fuglelokalitet i Evje og Hornnes kommune, A-Agder. Hele 19 deltagere startet fra bryggegate lørdags ettermiddag, og med en varmende sol på himmelen tydet alt på å ligge vel til rette. For mange av medlemmene ble dette det første møtet med en fuglelokalitet av den typen man finner ved Gunnarsvann. Et vann med omliggende myrområder og blandings-skog et stykke inn i fylket ca 325 m.o.h.

Allerede ved ankomst til turens leirplass en kort gåtur fra Gunnarsvann oppnådde turen sitt første høydepunkt. To til tre spillende grønnstilk over et jorde ble tydelig engstelige. Det tok ikke lang tid før teleskopene fanget inn en grønnstilkunge ute på jordet, og denne ble etter en mindre leteaksjon ringmerket. Etter dette ble kveldsmaten bestående av pølser fortært, mens man bl.a. kunne lytte til enkeltbøkkasinens "halespill". Planer ble også lagt for morgendagens ekskursjon til Gunnarsvann. Også en artsliste med 25 arter ble laget denne kvelden.

Etter en ubehagelig kort natts søvn kröp de første ornitologene ut av sine soveposer ca kl. 03.00. Det første man kunne konstatere var at myggen uten tvil måtte ha hatt et festmåltid, til tross for at tilsammen tre forskjellige sorter "myggavstøtende" midler var tatt i bruk. Etter en rask morgenmat bar det i vei det siste stykket til Gunnarsvann, og en observant fotograf skjønte raskt at her kunne man fråtse i gode fotomotiver. Tåkedisen lå som et fint slør over myrer og småvann i et stemningsfullt morgenlys.

Grønnstilkten var en av de første artene som gav seg tydelig til kjenne, og tre individer ble observert av dem på vei til Gunnarsvann. Et par møllere lot seg også høre langs veien, og senere på dagen ble det funnet et møllerrede med seks unger.

Den første fuglen som møtte de første turdeltagerne ved vannet var ikke uventet en varslende grønnstilk, og det ble tilsammen observert grønnstilk på 4 - 5 lokaliteter rundt vannet. Ennå mens tåkedisen lå på vannet kunne man også beskue to storlom i nydelig sommerdrakt.

Ekskursjonen denne morgenen foregikk ikke i samlet flokk men i mindre grupper, bl.a. ettersom ikke alle stod opp samtidig. Derfor ble det flere artslistes som til slutt ble redigert til en artsliste på 46 arter denne dagen.

Mens ettermiddagssolen ennå strålte bega deltagerne seg på hjemvel, og at det var en vellykket tur som for noen fristet til gjentagelse var det lite tvil om. Bare synd at E-verket truer med å la det hele bli historie ved å demme opp området.

"Base camp" ved Matkroni, noen km sør for
Gunnarsvann.

Foto: Arnfinn Henriksen.

Morgenstemning ved Gunnarsvann.

Foto: Arnfinn Henriksen.

ÅRSMELDING - NOF MANDAL LOKALLAG 1987

1987 har vært et nytt aktivt år for Norsk Ornitologisk Forening, Mandal lokallag. I gjennomsnitt har 28 medlemmer møtt fram på de 15 medlemsmøtene som er avholdt. Møteprogrammet har vært tradisjonelt med konkurranse, brus/boller og diverse foredrag. Medlemmenes reisevirksomhet har ført til mange hyggelige kvelder i Mandalshallens (ikke fult så hyggelige) klasserom, med lys-bildeforedrag fra fjerne himmelstrøk.

Lokallaget har arrangert 4 Lista-turer med god deltagelse. Spesielt turen 20.04 (2.påskedag) med 27 deltagere i 7 biler og oktoberturen med nærmere 100 observerte arter vil bli husket.

Årets langtur gikk til Danmark. I løpet av dagene 27-30.04 ble landet endevendt av 25 Mandalsornitologer, som storforneyet kunne reise hjem med 148 arter notert i boka.

Ringmerkingsgruppa har "som vanlig" satt ny årsrekord med 17.407 ringmerkede idivider av 100 forskjellige arter. Innsatsen er stor, og flere nye merkere og assistenter er kommet til.

Foreningens medlemmer har også deltatt i forskjellige faste prosjekter som vannfugltelling, vinterfugltelling o.l. I løpet av april ble det også utført en totaltelling av ærfuglens hekkebestand i Mandal kommune. Midler til dette fikk vi gjennom Viltfondet.

Feltaktiviteten lokalt er fortsatt meget stor, og mange interessante observasjoner er notert i løpet av året. Det ser ut til at den fugl som fortsatt vil leve en anonym tilværelse må fly høyt over Mandal.

Geir Hundstad
sekretær

Regnskap NOF - Mandal lokallag 1987Inntekter

Inn på møter	3241,-
Kontigenter	1740,-
Solgt frø	11080,-
Renter	56,-
Salg Piplerka + div.	266,50
Ærfugl (Viltfondet)	3000,-
Vannfugltelling (DN)	4000,-
Loddsalg Danmarkstur	5296,-
Innbet. Danmarkstur	12000,-
Salg filmer	3145,-
Tilskudd fra kommunen	700,-
Strandrydding	8000,-
Loddsalg julemøte	1100,-
Diverse inntekter	232,-

Utgifter

Brus og boller	3011,60
Bøker + div. papir	1102,-
Husleie + postboksleie	75,-
Porto	84,50
Kopiering o.l.	250,-
Tilskudd Piplerka	1000,-
Gevinster	1100,-
Filmkjøp	3300,-
Utgifter ærfugltelling	530,-
Danmarkstur	17549,50
Blomster m.m.	222,-
Tilskudd MRG	2000,-
Div. gaver	113,-
Natratvntur	73,-
Fuglevernensfondet	500,-
Kjøp av frø	12270,-
Bensin Listatur	480,-
Julemøte	1499,-
OVERSKUDD	8586,90

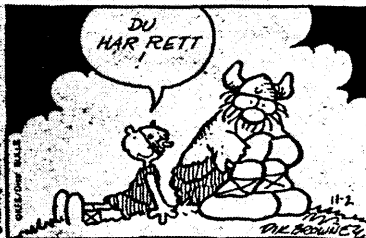
53856,50

53856,50

Beholdning 20.12.87:	Postgiro	296,50
	Bank	11427,32
	Kontanter	80,03
	Sum	11693,75

Jarle Egseth
kasserer

Bernt K. Knutsen
revisor

HÅREK DEN HÅRDE BALNE

Årsberetning for Norsk Ornitologisk Forening Kristiansand Lokallag 1987

Forrige årsmøte i NOF/kl ble avholdt 29.01.87. Styret for 1987 ble da valgt, og fikk følgende sammensetning:

Formann:	<i>Øyvind Fjeldsgård</i>
Sekretær:	<i>Tellef Vestøl</i>
Kasserer:	<i>Jan Erik Berglihn</i>
Styremedlemmer:	<i>Peder Knutson</i>
	<i>Arild Johnsen</i>
	<i>Paul M. Lunde</i>
Varamann:	<i>Roy Erling Fredriksen</i>

Det er i 1987 arrangert 3 medlemsmøter:

25.02	Arbeidsmøte om Kr.sands-Atlas og artsliste for Kristiansand
18.03	Fellesmøte med Norsk Zoologisk Forening
10.11	Kåseri om fugletur til Kaukasus i Sovjet

Videre har 5 turer stått på programmet:

10.05	En tur til Lista
31.05	En 100-arters tur til Lista
20.09	Trekktur til Buane
27.09	En høsttur til Lista
4.10	Enda en høsttur til Lista

Dessverre har tendensen fra de siste årene med dårlig fram møte både på møter og ekskursjoner fortsatt i 1987. Det ser ut til å være vanskelig å snu denne trenden. Det er klart at rekrutteringen blant de helt unge har vært dårlig de siste årene, og når samtidig våre eldre medlemmer ikke møter fram, blir det stort sett styret som sitter tilbake.

Men de tradisjonelle aktivitetene blir holdt oppe. Vannfugltellingene er gjennomført med en telleperiode i januar og en i mars. Vinterfugltellinga har som vanlig hatt en deltaker i Kristiansand i år. Det har videre vært arbeidet med Kristiansands-Atlas og med en oversikt over alle fuglearter registrert i Kristiansand.

Medlemsmassen er relativt stabil. Med tyngende utgifter til trykking av "Piplerka", er økonomien anstrengt, men til å leve med.

Kristiansand 8.12.87

Tellef Vestøl
Sekretær

Referat fra Årsmøte i NOF/Kl 8.12.87

Formann Øyvind Fjeldsgård kunne ønske 11 medlemmer velkommen til årsmøte i Gamle Katedralskolen, og det er flere år siden det har vært så mange tilstede på NOF/Kls møter.

Øyvind Fjeldsgård ble valgt til møteleder, og Tellef Vestøl til referent.

Regnskapet for 1987 var ikke klart ennå, men det ble opplyst at utgiftene til "PIPLERKA" tærer på økonomien. Det var imidlertid ingen forslag om endring i holdningen til "PIPLERKA". Medlemsbladet prioriteres fortsatt. Styret fikk fullmakt til å godkjenne regnskapet.

Årsberetningen for 1987 ble opplest og vedtatt. Av årsberetninga gikk det fram at rekrutteringa fortsatt er dårlig, men at foreningen har opprettholdt aktivitetsnivået rimelig bra.

Styrets forslag til nytt styre for 1988 ble enstemmig vedtatt. Dermed ser det nye styret slik ut:

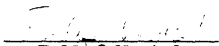
Formann:	Øyvind Fjeldsgård	(gj.v.)
Sekretær:	Tellef Vestøl	(gj.v.)
Kasserer:	Jan Erik Berglihn	(gj.v.)
Styremedl.:	Peder Knutson	(gj.v.)
	Arild Johnsen	(gj.v.)
	Roy Erling Fredriksen	(ny)
Varann:	Harde Johannessen	(ny)

Kontingenten for 1988 ble vedtatt uendret, dvs. 40 kroner.

Etter at Årsmøtet formelt var avsluttet, ble det gitt en orientering om svanetellinga i februar. Det er NOF sentralt som står bak tellinga, basert på hjelp av fylkes- og lokallagene. Kristiansand loddallag skal i utgangspunktet dekke kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla.

Til slutt brukte vi tida til planlegging av Kristiansands-ATLAS. Vi kom ikke ordentlig igang i fjor, men satser friskt fra 1988 av. Kristiansand kommune blir delt opp i ruter på 2.5 x 2.5 kilometer. Hver art skal plottes inn i flest mulig ruter. Målet er å få en oversikt både over utbredelse og bestandsstørrelse for hekkende arter i kommunen. Organisering av feltarbeidet vil bli diskutert videre utover våren.

Kristiansand 12.12.87

Tellef Vestøl
Referent

ÅRSBERETNING FOR NOF - LISTA LOKALLAG 1987

Årsmøte ble avholdt 30.01 på Husan, Farsund med 15 frammøtte.
Valget resulterte i følgende styre for 1987:

Formann: Kåre Olsen
Nestformann: Kjell Grimsby
Sekretær: Geir Stølen
Kasserer: Jostein Vetland
Styremedlemmer: Nils H. Lorentzen og Odd Arild Stava

Blandt foreningens viktigste aktiviteter i 1987 kan nevnes:

Medlemsmøter.

Møtene har stort sett fulgt tradisjonelt opplegg med ett hovedtema (se nedenfor) samt månedens fugl, omtale av forskjellig utstyr, konkurranse, brus og boller og fugleprat.

Vanse 26.02:	Hulerugende fugler/fuglekasser v/NHL	22	frammøtte
Farsund 12.03:	Terneholmen naturreservat v/KO	21	"
Flekkefjord 11.04:	Fuglelivet i Flekkefjords- området. Pratemøte	18	"
Vanse 27.08:	Pratemøte om sommerens aktiviteter	9	"
Farsund 24.09:	Ullerøy Ornitologiske St. v/NHL	16	"
Vanse 22.10:	Listastrendene landskapsvernomr. v/KO	16	"
Vanse 12.11:	Fugl i USA v/FJØ og RJÅ	26	"
Vanse 10.12:	Fuglevideo v/ Hans og Cato Buch	19	"

Altså gjennomsnittlig 18 frammøtte på møtene.

Ekskursjoner.

Berrefjord/Skarpenes, Flekkefjord 11.04	18	deltagere
Ullerøy hele påskeuken	?	"
Homme/Gyland 05-07.06	13	"
Nesheimvannet 18.10	9	"
Verevågen - Jølle 08.11	11	"

Gjennomsnittlig 13 deltagere.

Nattekursjonen Lista rundt i mai og sjøfuglturen ble avlyst p.g.a. værforholdene.

Vannfugltellinger.

Tellingene ble utført i Sirdal, flekkefjord, Kvinesdal, Farsund og Lyngdal kommuner i januar og mars. De resulterte i 5.761 vannfugl i januar og 4.874 i mars.

Vadertelling.

For første gang ble det organisert en vadertelling om høsten, 27.09, hvor både strendene, myrområder og dyrket mark på Lista ble besøkt. Tellingen resulterte i 1.994 vadere av 20 arter.

Vinterfugltelling.

En god del ruter ble gjennomført. Det synes å være økende oppslutning om denne aktiviteten.

Registrering av oljeskadde sjøfugl.

Gledelig få oljeofre ble registrert, men et økende antall døde sjøfugl uten olje ble funnet ilanddrevne langs strendene. De aller fleste av disse var alkefugl, hovedsakelig lomvi, og de fleste av disse var avmagret - p.g.a. matmangel i havet ?

LRSK.

Arbeidet synes nå å være ajour med hensyn til rapporter fra år tilbake. Det har også vært ganske god innrapportering av nye observasjoner.

Fotograppa.

Det er utarbeidet et bedre system med arkiveringen av lysbildene. Samlingen er også komplettert med en god del nye bilder av fugl og natur i distriktet.

Ringmerking.

Ringmerkingsgruppe Lista har denne sesongen hatt sitt hittil beste år. Tilsammen ble det merket 15.376 fugl. I tillegg kommer endel hundre fugl merket på Ullerøy Orn. Stasjon.

Ullerøy Ornitologiske Stasjon.

Virksomheten på Ullerøy må vel sies å ha vært noe laber i 1987.

Endel opphold vår, sommer og høst ble dog gjennomført med ringmerking, hekkeundersøkelser og trekkobservering som hovedaktiviteter. Dessuten ble det utført endel oppussing og vedlikeholdsarbeid på bygningene.

Styret har ellers hatt en rekke saker til behandling, bl.a. tok vi opp problemene med den storstilte ulovlige jakta på Lista høsten 1987, hvor vi sendte et brev til diverse instanser, noe som i det minste resulterte i endel diskusjoner og avis-skriverier.

Problemene for natur og fugleliv p.g.a. brettseiling i Nord-hasselbukta fuglefredningsområde ble påpekt og oversendt Miljøvern-avdelingen hos Fylkesmannen i Vest-Agder.

Arbeidet med å få tak i medlemshus/hytte ble ført videre samt en rekke andre foreningssaker av forskjellig karakter.

Medlemstallet lå ved årsskiftet på 78, et flertall av disse er dessverre mer eller mindre passive når det gjelder å delta på foreningens aktiviteter. En god tilgang på nye juniormedlemmer mot slutten av året lover dog bra for fremtiden.

Lista, den 28.04.1988

Kåre Olsen
formann, NOF - Lista lokallag

Regnskap NOF - Lista lokallag 1987

Inntekter

Bevertning	816,50
Div. salg	719,-
Kulturmidler	1300,-
Gave Vanse sp.bank	400,-
Kontigent	1825,-
Vannfugltelling (DN)	4000,-
Renter	412,49
UNDERSKUDD	1938,61

11411,60

Utgifter

Bevertning	954,60
Kontorutgifter	1803,30
Fotogruppa	202,-
Fuglevernsmidlet	200,-
Piplerka	2000,-
Vannfugltelling	2262,-
Sjøfugltelling	3424,70
Vinterfugltelling	365,-
Kjøp av frø	200,-

11411,60

Beholdning 31.12.87:	Postgiro	3237,55
	Bank	457,-
	Kontanter	1641,50
	Sum	5336,05

Jostein Vetland
kasserer

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

AVD. Vest - Agder

Postboks 4502 Grim
4602 Kristiansand

ÅRSMELDING 1987

Styrets sammensetning i 1987 var:

Finn Jørgensen	formann
Tor Egil Høgsås	kasserer
Runar Jåbekk	sekretær
Kåre Olsen	styremedlem
Øyvind Fjeldsgård	styremedlem
Kjell Grimsby	varamann
Tellef Vestøl	varamann

Foreningen har i 1987 hatt følgende prioriterte oppgaver:

Piplerka: Det er i 1987 utgitt et dobbeltnummer (120 sider), mens nr. 3/4 i skrivende stund er under trykking. Egen rapport fra tidsskriftkomiteen.

LRSK: 1 rapport publisert i Piplerka i 1987. Egen rapport fra komiteen.

Vannfugltelling: Rapport for 1987 publiseres i Piplerka nr. 3/4 1987.

Vinterfugltelling: Tellingene har gått sin gang med god oppslutning. Egen rapport fra komiteen.

1987 har ellers vært et noe "stillere" år for fylkesavdelingen enn 1986. Dette skyldes i første rekke en betydelig reduksjon i antall høringssaker fra hovedforeningen og fylkets miljøvern-avdeling.

Fylkesavdelingen har for 1988 søkt viltfondet om støtte til 3 prosjekter (ærfugl, kanadagås og informasjonsfolder). Dette resulterte i 15.000 kroner til kanadagåsprosjektet og 10.000 kroner til ærfuglprosjektet. Vi rettet også en forespørsel til Sjøfuglprosjektet om å få Kristiansand lokallag med i de årlige registreringene. Dette var sjøfuglprosjektet svært interessert i, slik at hvert av fylkets lokallag nå får kr. 4.000 årlig til sjøfuglregistreringene.

Fylkesavdelingen har fortsatt et meget godt samarbeide med Fylkesmannens miljøvern-avdeling.

Formann og sekretær representerte fylkesavdelingen på hovedforeningens årsmøte på Jæren.

Ellers er det gledelig at den uformelle kontakten mellom fylkets ornitologer stadig blir bedre. Dette er en stor fordel for å kunne arbeide effektivt også på det formelle området.

Økonomisk har 1987 vært bedre enn de siste år. Dette skyldes dels uventet støtte fra Sjøfuglprosjektet, og dels at det hittil kun er utgitt et nummer (dobbeltnummer) av Piplerka så langt i år. Etter de siste tilskuddene fra Viltfondet er det grunn til å se noe lysere på økonomien i framtida. Det må likevel bemerkes at de fleste, og største, inntektene er midler som er øremerket til spesielle prosjekter. Vi ble også i år tildelt kr. 4.000 fra fylkeskommunen som grunntilskudd til barne- og ungdomsarbeid. Se forøvrig regnskapet.

Komiteene har i 1987 hatt følgende sammensetning:

Tidsskriftkomiteen: Finn Jørgensen (ansv. red.)
 Leif E. Gabrielsen
 Villen Vedeler
 Atle H. Qvale
 Runar Jåbekk
 Kåre Olsen
 Tellef Vestøl

Atlaskomiteen: Leif E. Gabrielsen (formann)
 Runar Jåbekk
 Øyvind Fjeldsgård
 Lars Bergersen

LRSK: Leif E. Gabrielsen (formann)
 Nils H. Lorentzen
 Tellef Vestøl
 Eldar Vrånes
 Jan Michaelisen

Vannfugltellingskomiteen: Kåre Olsen (formann)
 Runar Jåbekk
 Øyvind Fjeldsgård

Vinterfugltellingskomiteen: Kjell Grimsby (formann)
 Finn Jørgensen
 Jan Erik Berglihn

Kontaktmenn Vår Fuglefauna: Kåre Olsen
 Atle H. Qvale
 Tellef Vestøl

Oljekontaktutvalget: Nils Helge Lorentzen
 Finn Jørgensen
 Tellef Vestøl

Kontaktmann "Siste nytt": Nils Helge Lorentzen

Revisor: Bjørn Vidar Olsson

NOF - avd. Vest - Agder har i 1987 hatt følgende lokallag:

Kristiansand: Formann Øyvind Fjeldsgård
Auglandsveien 28 B
4621 Kristiansand

Antall betalende medlemmer er 59, hvorav
48 er under 30 år.

Mandal: Formann Bernt K. Knutsen
Asalbakken 4
4500 Mandal

Antall betalende medlemmer er 65 hvorav 44 er
under 30 år.

Lista: Formann Kåre Olsen
Brekne
4563 Borhaug

Antall betalende medlemmer er 78, hvorav 58 er
under 30 år.

Totalt antall betalende medlemmer i NOF - avd. Vest - Agder
er dermed 202, hvorav 150 er under 30 år.

Runar Jåbekk

Runar Jåbekk
sekretær

ÅRSMELDING FRA LRSK VEST - AGDER 1987

LRSK V-Agder har i 1987 bestått av, foruten undertegnende, Nils H. Lorentzen, Jan Michaelsen, Tellef Vestøl og Eldar Wrånes.

I 1987 har vi behandlet 156 saker. Som vanlig er de fleste blitt godkjent. Svært få har blitt underkjent eller avvendt.

Det fungerer fortsatt meget bra med de nye rapporterings-skjemaene. Det er heller ikke mottatt noen klager på disse, så jeg går ut fra at de er godtatt blandt våre aktive. Etter at disse skjemaene ble innført har arkiveringsarbeidet blitt for-
enklet betraktelig.

Det har blitt publisert en rapport i Piplerka i 1987. Det har desverre ikke blitt avholdt noen møter for å diskutere
avventede saker. Dette bør det også gjøres noe med i 1988.

For LRSK Vest-Agder

Leif E. Gabrielsen
sign.

VINTERFUGLTELLINGEN I VEST-AGDER VINTEREN 1986/87.

Siste sesongs vinterfugltelling (86/87) var den 8. i rekken, og vi i V-Agder har deltatt fra prosjektets begynnelse.

Tidspunktene for tellingene denne sesongen var:

1. periode: siste uke av november
2. periode: ultimo desember - 4. januar
3. periode: januar/februar

Det telles etter to alternativer:

- det telles alle 3-periodene
- det telles kun en periode (2.periode)

Det deltok denne sesongen hele 24 tellere, og det ble taksert hele 31 ruter (hver rute inneholder 10 forskjellige punkter). Tallene fra forrige sesong (85/86) var 20 deltagere og 26 takserte ruter. Som tallene viser er dette et meget populært prosjekt med god oppslutning, samt årlig økende interesse.

Vinterfugltellingsprosjektet forteller oss om artenes forflytninger, vintertilholdssted, invasjonssopptreden o.s.v. gjennom vinteren/påfølgende vinter. Når ruten telles alle tre periodene en vinter kan en utfra tallene lese av artenes forekomster/opptreden inneværende vinter. Mens når det derimot kun telles 2.periode (midtvintersperioden) brukes disse tallene for å sammenligne med tidligere vintre.

Fylkeskoordinator
Kjell Grimsby
sign.

REGNSKAP NOF - AVD. V-AGDER 1987

<u>Utgifter:</u>		<u>Inntekter:</u>	
Trykking Piplerka	6.120,00	Abonnementer Piplerka	1.800,00
Øvrige utg. Piplerka	665,10	Annonser Piplerka	1.900,00
Portoutgifter	2.642,40	Støtte fra lok.lag	4.000,00
Reiseutgjævnings-		Tilskudd V-A fylke til	
fond NOF	1.500,00	barne og ungdomsarbeid	4.000,00
Møteutgifter	660,70	Tilskudd DN sjøfuglt.	8.000,00
Rekvisita og diverse	533,00	Renter	304,64
OVERSKUDD	8.073,44	Andre inntekter	190,00
	20.194,64		20.194,64

Eiendeler pr.1/3-88: Kasse 135,00
Bank 8.341,33

Tor Egil Høgsås
kasserer

8.476,33

Regnskapet og bilagene er gjennomgått. Ett bilag vedr. abonnementsinnbetaling mangler. Enkelte feilførsler er rettet. Regnskapet gir uttrykk for NOF V-Agders økonomiske stilling pr. 1/3-88.

Bjørn Vidar Olsson
revisor

Referat fra årsmøtet i NOF/avd. Vest-Agder 18.03.88

Årsmøtet ble avholdt på Risøbank i Mandal. 24 medlemmer var møtt fram, og alle tre lokallag var representert. Formann Finn Jørgensen ønsket velkommen. Det var ingen bemerkninger til årsmøteinnkallingen. Finn Jørgensen ble valgt til møteleder, og Tellef Vestøl til referent.

Følgende saker ble behandlet:

Sak 1. Årsmelding

Hovedstyrets årsmelding ble lest opp og godkjent.

Sak 2. Regnskap

Regnskapet ble lest opp og godkjent. Det ble bemerkt at siste dobbeltnummer av "PIPLERKA" ikke er betalt. Likevel er det klart at fylkesavdelingens økonomi for øyeblikket er meget tilfredsstillende, takket være støtte fra miljøvernmyndighetene til diverse registreringsoppgaver.

Sak 3. Årsrapporter fra komitéeneTidsskriftkomitéen ("PIPLERKA")

"PIPLERKA" kom i 1987 ut med to dobbeltnummer på tilsammen 200 sider. Tidsskriftkomitéen planlegger et ringmerkningsnummer som skal summere opp alt som er kjent om ringmerking i Vest-Agder.

LRSK

Behandlingsrutinene i LRSK er svært tilfredsstillende, ikke minst på grunn av de nye rapportskjemaene som de aller fleste rapportører nå benytter. Endel saker som ikke er avgjort har blitt liggende noe lenge, men det er meningen å få til et møte i løpet av 1988 for å få disse unna. (Et slikt møte ble også etterlyst på årsmøtet.) LRSK har publisert en rapport i "PIPLERKA" i 1987.

ATLAS-komitéen

ATLAS-prosjektet ble avsluttet i 1985, og komitéen har ikke vært i funksjon i 1987.

Vannfugltellingskomitéen

Tellingene ble gjennomført på tradisjonelt vis i januar og mars. Resultatene er publisert i "PIPLERKA".

Vinterfugltellingskomitéen

Et godt år for vinterfugltellinga. Totalt 24 deltakere og 31 ruter taksert. 6 nye deltakere vitner om fortsatt økt oppslutning.

Oljekontaktutvalget

Det har ikke vært noen aktivitet i dette utvalget i 1987.

Sak 4. Valg

Hele hovedstyret var på valg. Følgende styre for 1988 ble valgt, formann og kasserer for 2 år, de øvrige for 1 år.

Formann:	Finn Jørgensen
Kasserer:	Ivar Hille
Sekretær:	Runar Jåbekk
Styremedl.:	Kåre Olsen
	Øyvind Fjeldsgård
Varamenn:	Kjell Grimsby
	Tellef Vestøl

Sammensetning av komitéene for 1988

Tidsskrift

Finn Jørgensen (red)
Leif E. Gabrielsen
Villen Vedeler
Atle H. Quale
Runar Jåbekk
Nils H. Lorentzen
Tellef Vestøl

LRSK

Leif E. Gabrielsen (form)
Nils H. Lorentzen
Jan Michaelsen
Eldar Wrånes
Tellef Vestøl

VannfugltellingKontaktmenn til VF

Atle H. Quale
Nils H. Lorentzen
Tellef Vestøl

Kåre Olsen (form)
Øyvind Fjeldsgård
Gunnar Gundersen

VinterfugltellingATLAS

Leif E. Gabrielsen (form)
Runar Jåbekk
Øyvind Fjeldsgård
Lars Bergersen

Kjell Grimsby (form)
Ivar Hille
Jan Erik Berglihn

Kontaktmann "siste nytt"

Hils H. Lorentzen

Oljekontaktutvalget

Nils H. Lorentzen
Finn Jørgensen
Tellef Vestøl

Revisor

Bjørn V. Olsson

I forbindelse med valgene ble det besluttet at ATLAS-komitéen inntil videre skal fortsette å eksistere. Det kan bli aktuelt å videreføre/-supplere registreringene, og vi bør da ha klar en komité til å ta seg av dette.

Oljekontaktutvalget har pr. i dag ingen leder, og det har ikke vært noen form for aktivitet i utvalget siden det ble opprettet (1983). Mer informasjon og initiativ fra sentralt hold i NOF ble etterlyst. Det må også bli rutine at oljekontaktutvalget kontaktes og blir representert under oljevernøvelser i fylket. Årsmøtet oppnevnte Nils Helge Lorentzen som formann i oljekontaktutvalget og ba ham ta initiativ overfor NOF sentralt og havnevesenet og/eller andre som er ansvarlig for oljevernberedskapen. Et annet viktig arbeidsfelt for utvalget må være å samle inn og arkivere materiale om oljeskader på fugl. Det bør vurderes å starte med faste registreringer av oljeskadde fugl langs Listastrendene, slik det bl.a. gjøres på Tromsøya.

Sak 5. Kontingent

Abonnementsavgiften på "PIPLERKA" ble fastsatt til kr. 50,- for 1988.

Sak 6. Nye prosjekter

Foreningen har fått tilsagn om støtte fra Direktoratet for Naturforvaltning til to registreringsprosjekter i 1988. Planene for disse prosjektene ble diskutert, og prosjektkomiteer nedsatt.

Ærfugltelling

Eldar Wrånes (form)
Runar Jåbekk
Per Øyvind Grimsby
Knut Olsen

Kanadagåstelling

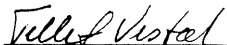
Runar Jåbekk (form)
Kåre Olsen
Svein A. Grimsby
(Kristiansand velger seinere)

Direktoratet har gitt kr. 10000,- til registrering av hekkebestanden av ærfugl i Vest-Agder. Tellingene vil bli utført andre eller tredje helg i april. Dette er en videreføring av ærfugltellinger gjort i vestre og midtre deler av fylket i fjor.

Videre er det bevilget kr. 15000,- til registrering av hekkebestanden av kanadagås. Tellingene skal i første rekke utføres i de kommuner som hadde jakt på kanadagås i 1987 (Vennesla og Marnardal) og de som sannsynligvis vil få jakt i 1988 (Kristiansand og Audnedal). Dessuten skal to eller flere referansekommuner dekkes.

Årsmøtet besluttet at midlene skal forvaltes av fylkesavdelingen. Utgifter dekkes etter innsendte regninger. Kjøring i forbindelse med kanadagåstelling dekkes med kr. 1,- pr. kilometer. Et eventuelt overskudd fra ærfugltellinga skal deles likt mellom de tre lokallagene. Overskudd etter kanadagåstellinga skal disponeres av fylkesavdelingen.

Kristiansand 22.03.88

Tellef Vestøl
Referent

Kr. 2109,-

10x50
ADLERBLICK

RABATT TIL
KLUBBMELEMER

Verdensnyhed!

Kowa
med 77 mm objektiv

RAMSTAD FOTO

Store Elveg. 10, Tlf. (043) 62 143, 4501 Mandal

SPOTTING SCOPES
FRA KR. 2960,-
KLUBBRABATTER

INNHold:

Side:

Qvale, Atle H.: JAN.....	4
Wrånes, Eldar: Salmonella-utbrudd vinteren 87/88.....	12
Grimsby, Per Ø.: Artsliste for Flekkefjord kommune.....	16
Lorentzen, Nils H.: Artsliste for Farsund kommune.....	20
Grimsby, Per Ø.: Fugl på Skarpenes med Dragøy 1987.....	23
De juveniles reiseklubb.....	32
Møller, Halvdan: Var hevnen så søt?.....	33
Olsen, Kåre: Svanetelling i V-Agder 20-21. januar 1988.....	34
Jørgensen, Finn og Jåbekk, Runar: Det nasjonale overvåknings- program for sjøfugl.....	35
Gabrielsen, Leif E.: Nytt fra LRSK-Vest-Agder.....	40
Jørgensen, Finn: Ronekilen - et verneverdig område i Mandal.....	46
Jåbekk, Runar: NOF-Årsmøte i Skien 22-24. april 1988.....	61
Jørgensen, Finn: Verneområder i V-Agder.....	67
Konkurransesfuglen.....	71
Høgsås, Tor Egil: Gunnarsvann 25-26.06.88.....	72
Årsmeldinger, Årsmøtereferater og regnskap.....	74